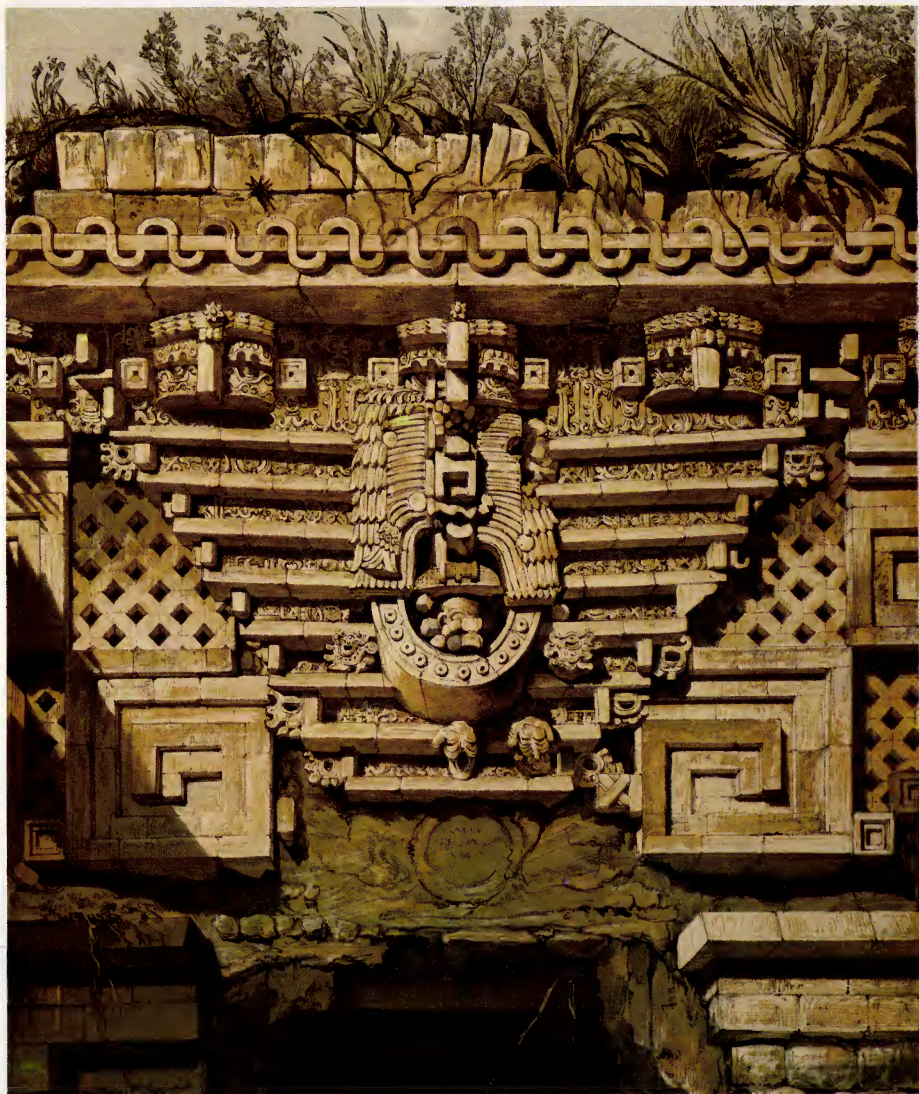

September 1977 · 126. årgang · Nummer 9

DENSKE STJERNE

DEN danske STJERNE

Organ for JESU KRISTI KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELIGE

September 1977
126. årgang · Nummer 9

Det øverste Præsidentskab

Spencer W. Kimball
N. Eldon Tanner
Marion G. Romney

De Tolvs råd

Ezra Taft Benson	Thomas S. Monson
Mark E. Petersen	Boyd K. Packer
Delbert L. Stapley	Marvin J. Ashton
LeGrand Richards	Bruce R. McConkie
Howard W. Hunter	L. Tom Perry
Gordon B. Hinckley	David B. Haight

Rådgivende komité

Gordon B. Hinckley	Marion D. Hanks
Marvin J. Ashton	James A. Cullimore
L. Tom Perry	Robert D. Hales

Redaktør af kirkens magasiner

Dean L. Larsen

International Magazines redaktion

Larry A. Hiller, chefredaktør
Carol Larsen, medredaktør
Roger Gylling, designer

Den danske Stjernes redaktion

Jørgen Ljungstrøm, Translation Services
Vodroffsvej 7, DK 1900 København V
Kurt Voss, Smedevangen 9,
DK-3540 Lyngby
Harry Bohler, layout

Tryk

Paul Giese KG, Offenbach/Main

Korrespondenter

Københavns Stav:

Den danske Mission:

Abonnement

Tegnes gennem wards/grensrepræsentanten: 12 numre dkr. 42,00
Nævnte priser er incl. moms og porto.
Betalning over giro 3120988 til Distributions
Centret, Smedevangen 9, 3540 Lyngby.
United States and Canada: \$ 8.00
(surface mail)

© 1977 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. All rights reserved.

Indholdsfortegnelse

Budskab fra Det øverste Præsidentskab — Mormons Bog.	
Af præsident N. Eldon Tanner.....	1
De indsamlede legender. Af Franklin S. Harris III	5
„Bring dem, så skal jeg nok læse dem“.	
Af Marjorie A. McCormick.....	9
En bogs kraft. Af Linda L. Stayton	10
Hvor var Amerikas Bibel? Af Judith T. Rolz	10
Opbygning af Zion. Af Ældste Bruce R. McConkie	12
Spørgsmål og svar	16
Børnestjernen	17
Corys dåb	18
Ildcirklen. Af Mabel Jones Gabbott	22
Mærkelige fugle. Af John Loveland	24
Kunstnerisk forberedelse af en lektie. Af Theo E. McKean	25
Anvendelse af formål i undervisningen. Boyd K. Packer	27
Søgen efter Lehis spor. Af Lynn M. og Hope A. Hilton	30

Mormons Bog er efter min mening en af de mest værdifulde studier af mennesket og dets natur.

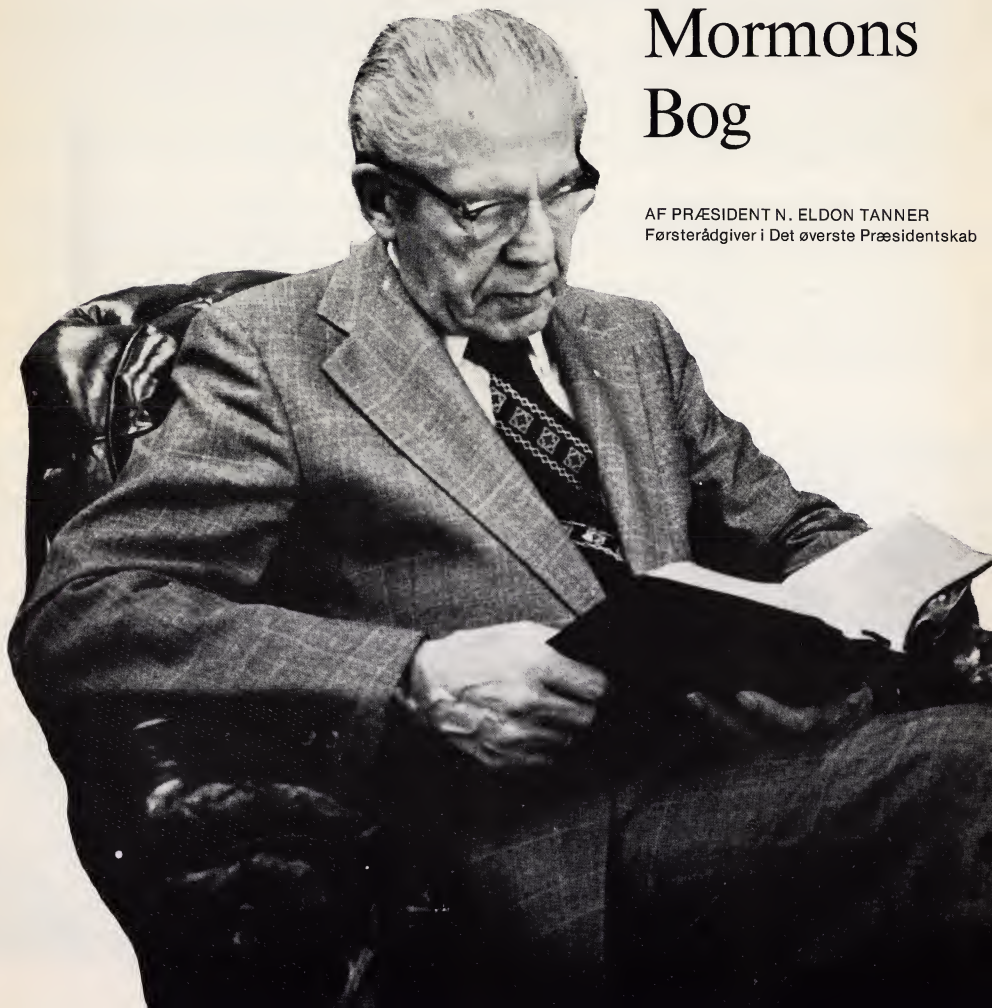
Portrætteret deri er de to yderpunkter af menneskets natur, den åndeligt stærke og i grunden godhjertede person på

den ene side, og på den anden side, dem som er djævelske, ondsindede, ubarmhjertige og underlagt begæret efter magt. Og så naturligvis dem, der hører til i det grå område mellem disse to yderpunkter. Men for størsteparten hand-

Budskab fra Det øverste Præsidentskab

Mormons Bog

AF PRÆSIDENT N. ELTON TANNER
Førsterådgiver i Det øverste Præsidentskab

ler de nephitiske optegnelser om dem, som tjener Herren og modtager retskaffenhedens rige velsignelser og belønninger, og dem, som følger den ondes vej, og som kong Benjamin siger: „bringer fordømmelse over deres sjæl" (Mosiah 3:18).

Jeg anerkender fuldtud den vægt, der lægges på Mormons Bog som et yderligere vidnesbyrd om, at Jesus Kristus er menneskehedens Forløser og Frelser. Der findes sandelig ikke noget større vidnesbyrd om Kristus, hans korsfæstelse og opstandelse fra de døde end Mormons Bogs beretning om hans besøg i Amerika blandt efterkommerne af fader Lehi. Også deri ligger en af de virkeligt store lektier, som vi kan lære af i Mormons Bog.

Der kunne ikke hos den mængde mennesker, der var samlet i det forjættede land (i Amerika), være nogen tvivl om, at den, der viste sig for dem, var den opstandne Herre. Hans tilsynkomst blev bekendtgjort fra Himlene af Faderens stemme, som sagde: „Se, min Søn, den elskede . . . i hvem jeg har herliggjort mit navn — hør ham." (3. Neph. 11:7)

Derudover fulgte Frelseren denne erklæring op med sine egne ord, idet han med udstrakt hånd sagde: „Se, jeg er Jesus Kristus, om hvem profeterne vidnede, at han skulle komme til verden." (3. Neph. 11:10)

Frelseren gav dem yderligere bevis på, at han var deres Herre, da han bad mængden, der havde kastet sig til jorden for ham, om at „stå op og komme hen til mig, så I kan stikke jeres hænder i min side og føle naglegabene i mine hænder og i mine fødder, så I kan vide, at jeg er

Israels Gud og hele jordens Gud, som har lidt døden for verdens synder".

Beretningen i 3. Nephi fortsætter således:

„Og mængden trådte frem og stak hænderne i hans side og følte arrene efter naglerne i hans hænder og i hans fødder. . .

Og da alle var kommet frem og selv havde set det, råbte de alle som med een stemme og sagde:

Hosianna! Velsignet være den allerhøjeste Guds navn! Og de faldt ned for Jesu fødder og tilbad ham." (3. Neph. 11:14-17)

Hvor vidunderligt må ikke det have været? Den beskrevne scene er en af de mest ophøjede i hele skriften. hvor heldige har ikke de været, som befandt sig i den folkeskare, at de kunne være vidner til den opstandne Herres nedstigning fra Himlen. Denne åndelige oplevelse står uovertruffet i menneskenes optegnelser om forholdet til Guddommen. Imidlertid er det muligt, at vi bliver så begejstrede og opløftede over at læse disse få vers, at vi går glip af en af de allervigtigste lektier, som forkyndes i dette store religiøse drama.

Lektien begynder at udfolde sig, når vi retter opmærksomheden mod denne heldige skare og husker på, at den kun var få i antal i forhold til den umådelige befolkningsmasse i både landet mod nord og landet mod syd. Hvor var de andre? Hvad var der sket med dem? Hvem var de, der havde fået lov til at bevidne denne store begivenhed?

Vi kan i 3. Nephi lære, hvem de velsignede var. Det var de nephitter, der „var blevet skånet" og de lamanitter, som „nød store gunstbevisninger," over hvem store velsignel-

Jesus Kristus viser sig for nephitterne (3. Nephi 11:14-17)

ser blev udgydt, så at Kristus snart efter sin himmelfart åbenbarede sig for dem, idet han viste dem sit legeme og betjente dem. (3. Neph. 10:18, 19)

Nøglen til den lektie finder vi i det gentagne udtryk: „som var blevet skånet“. Hvem var de, foruden at være efterkommere af nephitter og lamanitter? Her er svaret: „Og det var den retfærdigere del af befolkningen, som var blevet reddet, og det var dem, der tog imod profeterne og ikke stenede dem; og det var dem, som ikke havde udgydt de helliges blod, der blev skånet . . .

Og de blev skånet og blev ikke sænket ned og begravet i jorden, og de druknede ikke i havets dyb, og de brændtes ikke ved ild; og der faldt heller ikke noget på dem, som knuste dem til døde, og de blev ikke bortført af hvirvelvinden, og de overvældedes ikke af ågen, der forårsagede røg og mørke.” (2. Neph. 10:12-13)

Det er vigtigt at lægge mærke til budskabet i det næste vers:

„Og nu må den, der læser, forstå; den, som har skrifterne, lad ham ransage dem og se og betragte, om ikke al denne død og ødelæggelse ved ild og ved røg og ved uvej og ved hvirvelvinde og ved, at jorden åbnede sig for at opsluge dem, ikke er sket for at opfylde mange af de hellige profeters profetier.” (3. Neph. 10:14)

Jo, sandelig var disse begivenheder, så store og frygtelige, som de var, blevet forudsagt igen og igen af profeterne i Mormons Bog. Ud fra beskrivelsen, der gives af „Guds ord“ om de mange byer, der blev ødelagt, kan man konkludere, at ødelæggelsen kom over de onde, og kun „de mere retfærdige af folket“ blev skånet.

Det er Mormons Bogs historie. Hvis det vidunderlige bind hellig skrift skal tages som historie, og det tror jeg den bør, så er den historien om store civilisationsopståen og tilintetgørelse i den vestlige del af verden. Folkene rejste sig til de største højder af kunnen og civilisation, når de var retskafne og tilbad Herren, og nedsank til ødelæggelse i krige og naturkatastrofer, når de vendte sig bort fra retskaffenhed.

Sådan er den lektie, vi kan lære om menneskets natur af Mormons Bog. Kong Benjamin forstod det, og gjorde forsøg på at fortælle sit folk det. Han sagde i sin sidste prædiken:

„Thi det naturlige menneske er en fjende af Gud og har været det siden Adams fald og vil vedblive at være det i al evighed, medmindre det underkaster sig den Helligånds ledelse, af lægger det naturlige menneske og bliver en hellig gennem forsoning ved den Herre Kristus og bliver som et barn, underdanig, sagmodig, ydmyg, tålmodig, fuld af kærlighed, villig til at underkaste sig alt det, Herren finder tjenligt at pålægge det, ligesom et barn underkaster sig sin Fader.” (Mosiah 3:19)

Når kong Benjamin sammenligner det hellige menneske med et barn der underkaster sig, antyder han på ingen måde, at mennesket skal være en svækkelse. Nogle af de store profeter, ledere og generaler i Mormons Bog var blandt de mest trofaste og hengivne tilbedere af Herren. De søgte bestandigt guddommelig ledelse og kommunikerede med Herren. Vi lærer at tre generationer af sådanne

retskafne profeter fik lov til at se Frelseren i synet, eller høre hans stemme, hundreder af år, før han fødtes i tidernes midte — nemlig Fader Lehi, hans søn Jakob og Jakobs søn Enos.

Det var Enos, som giver os en af de værdifulde lektier, som vi kan lære af Mormons Bog, at når én, som er retskaffen og værdig, ufortøvent søger Herren, så vil han finde ham. Han skrev:

„Og jeg vil fortælle jer om den kamp, som jeg havde med Gud, førend jeg fik forladelse for mine synder.

Se, jeg gik ud i skoven for at jage dyr; og de ord, som jeg ofte havde hørt min Fader sige angående det evige liv og de helliges glæde sank dybt i mit hjerte.

Og min sjæl hungrede, og jeg knælede ned for min Skaber og anrøbte ham i kraftig bøn og påkaldelse for mine egen sjæl. Og jeg påkaldte ham den ganske dag, og da natten kom, vedblev jeg fremdeles at bede højt, så det nåede Himlen.

Og en røst kom til mig og sagde: Enos, dine synder er dig tilgivet, og du skal blive velsignet.

Og jeg, Enos, vidste, at Gud ikke kunne lyve; altså var min skyld borttaget” (Enos 2-6).

Vi ved ikke, hvilke synder Enos søgte at blive tilgivet for. Men måske var det mest alvorlige kun, at han havde tvivlet. Og man kan undre sig over, hvordan Enos ville have reageret, hvis han var holdt op med at bede, før Herren havde manifesteret sig for ham.

Enos tilhørte den tredje generation af profeter i fader Lehis familie, som fulgte Herrens råd og bragte sin familie ud af Jerusalem og ved guddommelig ledelse førte dem til det forfættede land i Amerika. Selv Lehis egen umiddelbare familie var blevet delt mellem dem, som på retfærdig vis søgte at tjene Herren, og dem, som overgav sig til Lucifer og vendte sig mod Gud. Opdelingen var sket på så gennemført en måde, at familien til og tilhængerne af den retskafne Nephi, kort efter Lehis død, måtte flygte for deres liv og begyndte kolonisering af nye områder. De, som blev tilbage, førtes af de ugudelige, Laman og Lemuel, og blev fløjet af Gud. Denne opdeling varede i størstedelen af den 1000-årige periode, der begyndte med udvandrerens ankomst til Amerika, og til det tidspunkt, da profeten Moroni anbragte optegnelserne i Cumorah højen.

Vi lærer endnu en typisk lektie om menneskets natur gennem Enos' skrivelser. Man må ikke gå ud fra, at Satan nogensinde vil give op i sin kamp for at vinde tilhængere til sine onde veje, og vi må ikke tro, at Nephis tilhængere altid fandt det let at være trofaste. Enos, Nephis nevø, har dette at sige om sit folk:

„Og Nephis folk dyrkede jorden og avlede sæd og frugt og havde flokke og hjerde og al slags kvæg samt geder og vilde geder, og ligeledes mange heste.”

Læg mærke til antydningen af begyndelsen til rigdom hos nephitterne, og så kommer denne anklage fra Enos:

„Og der var særdeles mange profeter mellem os. Men folket var et hårdnakket folk, som havde svært ved at forstå.

Og der var intet andet uden megen strenghed, prædiken og profeteren om krige, uroligheder og ødelæggelser samt

stadid påmindelse om døden og den uendelige evighed, om Guds straffedomme og magt — og alt dette for uophørligt at vække dem og bevare dem i Herrens frygt. Jeg siger, der var intet uden dette særligt tydelig tale, der kunne hindre dem i at synke ned i hastigt fordærv. Og således skriver jeg om dem.

Og jeg så krige mellem nephitterne og lamanitterne i min tid." (Enos 21-24)

Allerede nu var Mormons Bogs mønster fastlagt. Vi lærer, at selv blandt dem, der hældede mod retskaffenhed, var der stivnakkehed og manglende forståelse for Herrens veje. Det skete ofte, når de retskafne havde fremgang og blev stolte og selvtilstrækkelige og glemte, hvorfra deres velsignelser kom.

Et typisk eksempel på dette forekom i det ti-år, der kom før besøget af den opstandne Herre til folket i Amerika, som jeg tidligere har talt om. I nogle af de første kapitler i 3. Nephtil læser vi om heldigt gennemførte krige, som nephitterne førte mod „gadiantons hemmelige selskab“, der almindeligvis kendes som Gadian-ton-røverne. Herren havde inspireret de mere retskafne ledere hos nephitterne, så de vandt deres kampe, og resultatet var en mærkbar omvendelse blandt nephitterne.

Med deres fjender slået, glædede nephitterne sig og påkalbede Guds beskyttelse over sig, og „de brød alle ud i sang og pris som med een stemme, og priste deres Gud for det, han havde gjort for dem, og „deres hjerter var fyldt med glæde, og de udgød mange tårer på grund af Guds store godhed.“ (Se 3. Nephtil 4:31, 33)

Deres omvendelse var tilsyneladende oprigtig. Enhver af dem erkendte, at profeterne talte sandhed, „og de vidste, at Kristus nødvendigvis måtte være kommet på grund af de mange tegn, som de hellige profeter havde talt om . . . Derfor aflagde de alle deres synder, deres vederstyggeligheder og deres horeri, og tjente Gud med al flid dag og nat.“ (3. Nephtil 5:2, 3)

Deres omvendelse var sådan, at de gik i fængslerne og prædikede evangeliet for de mange røvere, de havde fanget, og løslod dem, som ville omvende sig og indgå pakt om ikke mere at slå ihjel.

Deres omvendelse var tilbage til deres byer, hvorfra de var blevet uddrevet, genopbyggede nogle og istandsatte andre. De byggede også mange landeveje, der førte fra by til by, og de begyndte at „gøre fremgang og at blive megtige“. Dette var omkring femogtyve år efter Kristi fødsel. Skriften siger: „Og nu var der ikke noget i hele landet, der kunne hindre folket i at have fremgang, hvis de ikke faldt i overtrædelse“ (3. Nephtil 6:4, 5).

Som det var sket så mange gange før, kunne de ikke modstå fremgangens fristelser. Skrifterne beretter følgende som noget, der skete blot fem år før den opstandne Herres besøg blandt dem:

„Men i det niogtyvende år opstod der stridigheder blandt folket, og nogle blev opblæst af stolthed og praleri på grund af deres overordentlig store rigdomme . . . Og man begyndte at inddеле folket i klasser efter deres rigdomme og mulighed for at tegne sig kundskab og lærdom; ja, nogle var uvidende på grund af fattigdom, og

andre tilegnede sig stor lærdom på grund af deres rigdom“ (3. Nephtil 6:10, 12).

I løbet af ganske kort tid var nogle opløftet i stolthed, og nogle forblev ydmyge, og derved opstod der stor ulighed mellem folk i landet. Dette splittede kirken „undtagen blandt nogle få lamanitter, som var omvendt til den sande tro“ (3. Nephtil 6:14).

Så får vi grunden at vide til denne ulighed mellem folk, i helt klare vendinger. Det var denne . . . , at Satan havde stor magt til at ægge folket til at begå alle former for synd, fylde dem med hovmod og friste dem til at søge efter magt og myndighed og verdens tomme ting.

Og således forledte Satan folket til at begå alle slags synder; derfor frydede de sig kun over freden nogle få år“ (3. Nephtil 6:15-16).

Måske har jeg citeret nok eksempler til at hjælpe os med at blive opmærksomme på nogle af de store lektier, der kan læres af Mormons Bog. Vi ved fra denne bemærkelsesværdige bog, at store velsignelser følger dem, som er retskafne og tjener Herren og søger at opbygge hans rige. Vi lærer, at store byer og civilisationer er opbygget efter retskaffenhedens princip, og at de ødelægges, når folket er modnet i ugudelighed. Vi lærer, at Herren velsigner de mennesker, som søger at tjene ham, selvom de bliver forfulgte. Vi lærer, at det er menneskets nedavede natur at blive en fjende af Gud, medmindre det søger og modtager Helligåndens kraft.

Vi lærer også, at blandt årsagerne til ugudelighed er stolthed, rigdom, uretfærdigt herredømme, classeskel, selviskhed, stræben efter magt, og lignende. Det demonstreres for os, at den retskafne forbliver sådan ved tro, ved bestandig kommunikation med Gud, ved hengivenhed for sine ledere, ved at være ydmyg og modtagelig for Herrens tanker og vilje.

Blandt de mest betydningsfulde lektier, vi kan lære af Mormons Bog, såvel som fra andre hellige skrifter, er, at når Guds profeter profeterer og forudsiger begivenheder, så vil disse ting virkelig ske. Disse hellige mænd taler for den Hellige af Israel, og vi er vidner til rigelige velsignelser, der udsødes over de retskafne i henhold til profeti, og den endelige ødelæggelse falder over de ugudelige.

Således ved vi, at Herren mener, hvad han siger, når han lover store velsignelser eller truer med ødelæggelse.

Desuden styrkes vi med sådan kundskab gennem vores læsning og studium af Mormons Bog, at vi bliver bedre beredt til at leve i vor tid. Forholdene omkring os er ikke så meget anderledes end dem, det nephitiske folk levede under. Vi er heldige at have Mormons Bog og dobbelt velsignede, når vi læser og studerer den, således som vi nu gør det overalt i kirken. Disse velsignelser kommer, når vi lærer og anvender de store lektier, der kan hentes fra dens inspirerede beretninger. De mange. Jeg har kun berørt nogle få men meget betydningsfulde.

Jeg udtrykker min kærlighed til og taknemmelighed for Mormons Bog og dens indflydelse i min tilværelse, og jeg beder, at den vil blive et middel til at hjælpe os alle med at få yderligere velsignelser fra og godtagelse af vor Herre og Frelser, Jesus Kristus.

De indsamlede legender

AF FRANKLIN S. HARRIS III

Maya-udforskeren John Lloyd Stephens gjorde først i 1841 den gamle amerikanske civilisations vidundere kendt af almenheden i sin bog *Incidents of Travel in Central America, Chipas, and Yucatan* (Rejseoplevelser i Mellemamerika, Chipas og Yucatan) (Se James S. Packer: "John Lloyd Stephens og mayaerne" i *Stjernen* for juni 1977). Da Joseph Smith så et eksemplar af bogen, var hans begejstring ubeskrivelig: „Det glæder mig meget at verden hjælper os med at skaffe så store beviser . . . hvem kunne have drømt om, at tolv år kunne udvikle et så utvivlsomt vidensbyrd om Mormons Bog?“ (*I Times and Seasons*, 15. september 1842, siderne 914-15)

Hvad profeten øjensynligt ikke vidste, var, at tre århundreder tidligere søgte spanierne, som kom til den nye verden efter svaret på mysteriet om indianernes afstamning, ikke alene i resterne af gamle byer men i urinbyggernes traditioner og legender. Vurderingen af dette tidlige arbejde er interessant i lys af, hvad Mormons Bog fortæller.

Spanierne fandt et helt anderledes folk i den vestlige verden og var selvfølgelig nysgerrige med hensyn til deres kultur, historie og afstamning. Adskillige militærpersoner og katolske missionærer undersøgte det gamle Amerikas

historie ved at studere de indfødtes lovregler og ved at udspørge indianerne selv. I mere end to hundrede år lå deres nedskrevne rapporter utrykte og samlede støv i de europæiske arkiver. Ingen af dem fandtes på engelsk på det tidspunkt, da Mormons Bog blev oversat, og meget lidt var blevet udgivet på spansk.

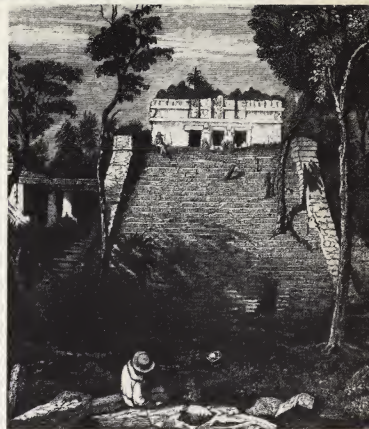
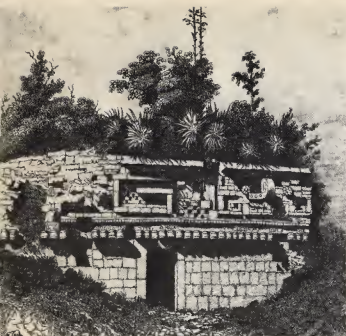
Hvad lærte spanierne i det sekstende århundrede af de ældre amerikanske traditioner? De mest pålidelige kilder og de, der går mange århundreder tilbage, mange århundreder før spaniernes erobring af landet, indeholder legender, der peger på lande på den anden side af havet som hjem for forfædrene af den nye verdens beboere.

Forskellige traditioner fra før Columbus nævner transoceaniske emigranter. Endnu før erobringen bragte Montezuma spørgsmålet om aztekernes oprindelse og dens betydning for aztekernes forhold til spanierne frem, da han først hilste på Cortez, således som det fremgår af erobrernes andet brev til kong Charles den femte:

„Vi har lært af vore forfædre, at . . . vi er fremmede og kom hertil fra fjertliggende lande. Vi ved, at vore forfædre blev bragt hertil af en herre, som de skyldte trofasthed. Han vendte senere tilbage til sit eget land . . . Vi har altid ment,

Cortez mødes med Monteyuma. Spanierne var fremmede i Amerik — men det var Aztekerne også. I henhold til deres overleveringer var de kommet til Amerika under ledelse af en stor herre eller konge. (Maleri af Sam McKim).

Nogle af John Lloyd Stevens illustrationer fra hans rejseoplevelser i Mellemamerika.

at hans efterkommere ville komme for at underlægge sig dette land. På grund af det, som du siger om, hvorfra du kommer, nemlig dér, hvor solen står op, og . . . den store herre eller konge, som sendte dig hertil, er vi overbeviste om, at han er vor retmæssige herre." (Herman Cortez: *Cartas y documentos*, Mexico, Editorial Porrúa, 1963, side 59)

Montezumas vidnesbyrd blev bekræftet af adskillige katolske munke, som i mange år indsamlede materiale om indianernes fortid. Spanske missionærforfattere som Landa, Duran, Sahagun og Torquemada, arbejdede flittigt og uselvsk uden at søge belønning for sig selv. Kun få af deres samtidige kendte noget til deres arbejde. Kun Juan de Torquemadas *Monarquía Indiana* blev udgivet (1615) i forfatterens levetid.

Fray Juan var franciskanermunk og lærte totonakernes

sprog og begyndte at samle oplysninger om de indfødte. For det meste baserede han sine skrivelser på de mexikanske historier, der fandtes i de indfødtes lovregler og især dokumenter fra Texcoco. Dertil føjede han førstehånds mundtlige vidnesbyrd om etnografiske data (oplysninger om naturfolks liv. O. a.).

En anden franciskanermunk, Bernardino de Sahagun, viede 60 år af sit liv til at samle materiale om den aztekiske kultur, som han nedskrev i 12 bøger. Han lærte sig ikke blot adskillige indfødte sprog men fik også adskillige kyndige indianere til at oversætte eller tyde de gamle billedberetninger.

Sahagun fortalte to gange om folkeslag, som satte over havet i både og landede i Mexico. En gruppe var huastekanerne: „De sagde, at de, som kom . . . som bosatte sig i det land, der hedder Mexico . . . kom i både; de sejlede

over havet." (Fray Bernardino de Sahagun: *General History of the Things of New Spain*, Book 10, oversat af Arthur J. O. Anderson og Charles E. Dibble [til engelsk] i *Florentine Codex*, side 185. Santa Fe, Mexico, the School of American Research and the University of Utah, 1961)

Den anden gruppe var mexikanere: "For meget længe siden . . . de, som kom først . . . de, som kom til at regere i dette land . . . kom over vandet i både; (de kom) i mange adfælder." (Samme, side 190) Torquemadas og Sahaguns beretninger er i deres grundsyn ens men indeholder mange forskellige detaljer. De tre stykker, der her er citeret, giver den vigtige oplysning om folk, som kom over havet.

Fray Bernardino henviser også til en gammel hvid race i sit afsnit om de tidlige tonotaker: "Alle mænd og kvinder er hvide, med gode, smukke ansigter med gode karaktertræk." (Fray Bernardino de Sahagun: *Historia general de las cosas de Nueva Espana*, Mexico, Editorial Porrúa, 1956, vol. 3, side 202)

Yderligere oplysninger om hvide mennesker fra før Columbus kommer fra Sydamerika. Nær Tiahuanaco i Bolivia fortalte indianere af colla-stammen Cieza, at en race af skægede hvide mænd levede (dér) indtil de krigedes med en af de to tidligere inkalerede fra den provins: "En af dem kom til søen Titicaca og fandt på den største ø i den sø skægede hvide mænd, med hvem han kæmpede, indtil han havde dræbt dem alle." (Pedro de Cieza de Leon: *The Incas*, oversat til engelsk af Harriet de Onis, Norman, Oklahoma, University of Oklahoma Press, 1959, side 273)

Omkring 800 km. mod nordvest undersøgte Cieza ruinerne af et sted, der kaldtes Huari i Peru og konkluderede, at den civilisation, der havde bygget dem, ikke var inkæer. Ved at udspørge de lokale indianere om, hvem der havde bygget stedet svarede de, at det hvide, skægede folk, som boede dér længe før inkæerne, havde gjort det. (Samme side 123)

Diego de Landa, som blev biskop af Yucatan i 1572, huskes bedst for sin offentlige afbrænding af biblioteket for mayernes bøger. Og alligevel skrev han en vigtig beretning om de gamle mayaer, der omfattede en interessant overlevning om yucatanernes forfædre:

"Nogle af de gamle mennesker i Yucatan siger, at de har hørt af deres forfædre, at dette land var beboet af en race af mennesker, som kom fra øst, og hvem Gud havde udfriet ved at åbne tolv stier gennem havet . . . hvis dette er rigtigt, følger heraf, at alle indbyggerne i Indien er efterkommere af jøderne." (Alfred M. Tozzer: *Landas Relacion de las cosas de Yucatan*, Papers of the Peabody Museum, Massachusetts, udgivet af museet i 1941, vol. 18, siderne 16-17) (Angående "Indien" må de erindres at Columbus troede, at det land, han kom til, var Indien. Husk også på, at det stadig hedder "Vestindien." O. a.).

..anda konkluderede, at hvis historien var korrekt, så var nayaernes forfædre jøder. Han erkendte ligheden mellem israelitternes udvandring fra Egypten. En anden munk, som skrev om paralleller mellem hebræerne i Det gamle Testamente og Amerikas urindbyggere, var Diego Duran. Han skrev om den fjerne og forbløffende oprindelse af indianerne. Han afslørede mange paralleller mellem hebræernes og aztekernes kultur. Hvorfor her er nogle:

Historierne om skabelsen og Babelstårnet var de samme i begge kulturer. (Fray Diego Duran, Aztecs: *The History of the Indies of New Spain*, oversat til engelsk af Doris Heyden og Fernando Horcasitas, New York, Orion Press, 1966, siderne 4-5. Se også 1. Mos. 1, 11:1-9)

Både hebræerne og aztekerne, "havde som Guds udvalgte folk udholdt voldsomme pilgrimsrejser i ødemarken, før de nåede deres forfættede lande — Kanaan og Mexicos dale." (Fra Diego Duran: *Book of the Gods and Rites, og The Ancient Calendar*, oversat til engelsk og redigeret af Doris Heyden og Fernando Horcasitas, Norman, Oklahoma Press, 1971, side 25. Se også 4. Mos. 14:33-34)

Aztekerne fortalte et eventyr ligesom det om Moses, der ledte israelitterne til sikkerhed:

"Indianerne har traditioner om en stor mand, som . . . samlede mængden af sine tilhængere og overtalte dem til at flygte fra forfølgelse til et land, hvor de kunne leve i fred . . . han gik ned til havets kyst og berørte vandet med en stok, som han holdt i hånden. Derpå åbnede havet sig, og han og hans ledsagere gik igennem. Og fjenderne, der så åbningen, gik efter ham, men vandene vendte tilbage til deres plads, og man hørte aldrig mere om forfølgerne." Duran skrev om en anden storslået episode, der forekom under begge udvandringer:

"Mens de var lejret ved nogle høje, skete der et forfærdeligt jordskælv. Jorden åbnede sig og slugte visse omnes mennesker, en begivenhed, som fyldte de andre med rædsel. Efter at have set et maleri af denne begivenhed, blev jeg mindet om 4. Mosebog, hvor der fortælles om, hvordan jorden åbnede sin mund og opslugte Kora, Datan og Abiram."

Og Aztekerne sagde ligesom hebræerne, at de havde fået manna fra himlen under deres pilgrimsrejse. (Duran *Aztecs*, side 4. Se også 1. Mos. 14:1-30, 4. Mos. 16:1-34, 2. Mos. 16:4-15)

De unge aztekere udførte ritualer i templet magen til dem, der udførtes af Det gamle Testaments levitter. Visse slægtslinier i begge kulturer havde præstelige embeder. De brugte begge madvarer som offergaver til Gud. Det hebræiske ritual med at ofre turtelduer svarer nøje til aztekernes ofringer af vagtler. I begge tilfælde vred præsten fuglens hoved af og kastede det ved siden af alteret, mens blodet blev stænket omkring. Offerdyrene, som hebræerne ofrede, skulle være uden fejl. (Duran, *Gods*, siderne 85, 104, 124, 131, 32, 33. Se også 5. Mos. 18:1-12; 4. Mos. 15:1-24; 3. Mos. 1:14-17, 22:19-20; Salm. 106:37-38)

Disse og andre slående lighedspunkter, altfor talrige efter Durans mening til at være tilfældige, førte ham til at tro, at aztekerne var af israelittisk oprindelse.

Hver for sig er disse overleveringer måske ikke alt for overbevisende. Men tilsammen udgør de et godt bevis og beskriver et indtryk af rejser over oceanet fra Det nære Østen til Amerika i gammel tid.

Franklin S. Harris III, som har en magistergrad i latinamerikansk historie og er pilot for American Airlines, virker som søndagsskolepræsident i Arlington ward, Ft. Worth Texas stav.

„Bring dem, så skal jeg nok læse dem”

AF MARJORIE A. McCORMICK

En dag i maj 1925 sad mændene i et jernstøberi i London omkring ilden, og spiste deres madpakker, da en nyankommen arbejder, Jack H., rejste sig og sagde: „I alle mine år i Canada har jeg aldrig hørt et så frygteligt sprog og så uhumiske historier.”

„Hvad slags mennesker arbejdede du med dér, ”var der en, der spurgte.

„For det meste mormoner,” svarede Jack. „Og jeg boede hos en gammel dame, der var mormon, men hun boede så langt fra en kirke, at jeg aldrig kom til at overvære et møde eller en gudstjeneste, men jeg fandt dog ud af, at de lever en god tilværelse. De drikker ikke spiritus, ryger og sværger ikke.”

Min mand bemærkede: „De ville være for gode til at leve!” Men Jack udfordrede ham til at læse nogle traktater, han havde derhjemme. Altid parat til at tage imod en udfordring, sagde min mand: „Bring du dem, så skal jeg nok læse dem.”

Næste dag gav Jack ham fem traktater, en om indianerne, en med titlen „Stråler af levende lys”, og en med titlen „En venlig diskussion”. Jeg kan ikke huske, hvad de andre hed, men da han kom hjem med dem, slutte jeg dem praktisk talt. Og det gjorde min mand også.

Vi har begge haft meget religiøse mødere. Jeg var opdraget i Church of England, og min mand var metodist. Men han var kommet i adskillige forskellige kirker, og han kunne ikke tro på nogen af dem. Jeg selv havde været et mærkeligt barn i de fleste læreres og kirkefolks øjne. Jeg

blev ved med at stille spørgsmål, de ikke kunne besvare. Det syntes virkelig, som om vi begge var blevet beredt til evangeliet. Jeg var endda blevet opdraget til at holde visdomsordet, selvom min mor ikke kendte noget til det.

Jack og min mand gennemgik London for at finde en mormonkirke hver lørdag i et halvt år uden resultat. De kunne simpelthen ikke finde den. Så jeg besluttede mig til at tage hånd i hanke, med sagen for jeg var ivrig efter at læse Mormons Bog og finde ud af, hvor indianerne kom fra. Jeg satte mig til at skrive til det eneste navn og adresse, vi havde, nemlig den, der stod på den ene traktat — Brigham H. Roberts, Ferndale Avenue, Toronto, Ontario, Canada.

Efter at jeg havde givet mit brev til mælkemanden, for at han kunne lægge det i postkassen, fordi det styrtregnede den morgen, gik jeg ovenpå og begyndte at rede sengene. Pludselig kom der en frygtelig følelse over mig, og jeg mente, at det var fordi jeg havde gjort noget galt. Så jeg knælede ved en seng og bad, som jeg aldrig før har bedt. Jeg bad Herren tilgive mig, hvis jeg havde gjort noget galt ved at skrive det brev, men lovede ham, at hvis jeg fik svar, ville jeg vide, at jeg havde fundet den sande kirke og straks slutte mig til den.

Der gik to måneder, og så fik jeg et brev fra missionssekretæren i Toronto. Han sagde, at han havde skrevet til præsident Talmage, som ville fortælle mig, hvor jeg kunne finde den nærmeste kirkebygning, og hvor jeg ville være i stand til at købe en Mormons Bog. Tænk jer min glæde! Da min mand kom hjem, fløj jeg ham om halsen og fortalte den gode nyhed.

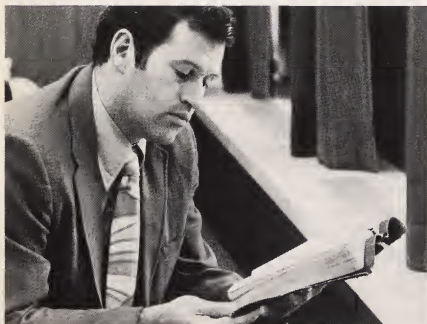
Den næste dag fik jeg et vidunderligt brev fra præsident Talmage. Jeg har endnu det brev i min mindebog. Kirkebygningen lå dengang i en nordlig forstad til London, og vi boede i en vestlig forstad, så det var en besværlig rejse til kirkens hovedkvarter i bydelen Tottenham i London.

Den næste dag var det lørdag, så de to mænd tog meget tidligt afsted for at finde kirken. Da de kom ind i bygningen, min mand med en cigaret i munden og Jack med en pipe, traf de bror André K. Anastasion som bad dem ikke ryge i bygningen, fordi det var i modstrid med mormon-troen.

Min mand købte to Mormons Bøger, fordi han var klar over, at han ikke ville få en chance for at læse den, hvis jeg fik fat på den. De talte med bror Anastasion om evangeliet et stykke tid, og han fortalte dem om mødetidspunkterne om søndagen.

Jeg blev stærkt involveret i min Mormons Bog, fordi der skete noget vidunderligt. Efter at vi den dag havde lagt børnene i seng, satte vi os på hver sin side af kaminen for at læse, men jeg havde knapt fået læst det første kapitel, før værelset fyldtes med lys. Ja, jeg ligefrem føle det, som om jeg var fyldt med lys, og jeg kunne ikke fortsætte læsningen. Jeg vidste, at det var Helligånden, der vidnede for mig, at denne vidunderlige bog var sand.

Jeg har intet begreb om, hvor længe dette varede. Tiden stod ganske stille for mig. Tilslidst forsvandt lyset og jeg greb igen min dejlige bog og fortsatte læsningen. Er der noget at sige til, at jeg blev døbt blot tre uger senere?

En bogs kraft

AF LINDA L. STAYTON

For nylig hørte jeg en bror spørge i et vidnesbyrdsræde: „Hvis jeg ikke var født i kirken, mon jeg så ville have haft overbevisning nok til at slutte mig til kirken?“

Jeg ønskede at svare: „Jo, det ville du! Jeg ved, at bare det at have Mormons Bog foran dig ville få dig til at åbne den og begynde at læse. Og når du har læst i den, vil dine tvivl begynde at forsvinde, og tro vil fylde dit hjerte.“

Min mand og jeg voksede op i en lille by i Illinois. Vi gik i samme skole og kom i den samme protestantiske kirke. Men allerede som ganske ung var jeg utifredt med mine forældres tro. Ofte plagede jeg dem om at få lov til at blive hjemme, og det gav de mig lov til. De troede ikke på barnedåb, så jeg blev aldrig døbt. Jeg gik i søndagsskole og deltog kun lejlighedsvis i ungdomsorganisationens aktiviteter og altid med skuffede følelser.

Senere opfordrede en ven mig til at gå med i hans kirke, og det gjorde jeg og hjalp endda til sommeren igennem med en bibelskole. Men når jeg talte med deres præst om deres tro, følte jeg helt sikkert, at jeg heller ikke kunne slutte mig til den kirke. Ofte søgte jeg Herren i bøn og spurgte: „Hvorfor kan jeg ikke blive lykkelig i dine kirker?“ Jeg fik ingen svar, og smerten ved mit problem forekom mig til tider så stærk, at jeg ikke kunne bære den. Jeg følte mig skyldig i ikke fuldt ud høre til en af de kristne trosretninger.

Da jeg blev nitten år giftede Mike og jeg os, og det blev vores sidste kontakt med nogen kirke, indtil børnene kom. Da jeg var klar over, at forældrene er ansvarlige for deres børns religiøse opdragelse, begyndte jeg at bringe dem til en kirke i nærheden, da Chris var fire og Crystal to år. Børnene var ret glade for det, men jeg følte mig som en udenforstående. For mig var der ingen kærlighed eller varme der, og da jeg studerede, hvad de troede på, var jeg igen usikker med hensyn til, om det ville være et sted for min familie. To år senere holdt vi op med at komme der. Når børnene spurgte, hvorfor vi ikke længere gik i kirke, havde jeg ikke noget svar.

Skyldbevidst begyndte jeg at bringe dem til en anden kirke men fandt det umuligt for mig selv at gå indenfor, så jeg satte dem bare af ved døren. Men så en morgen, da jeg kørte afsted for at sætte dem af ved kirken, kom en overvældende følelse af skyld påny over mig, og jeg var klar over, at jeg ikke mere kunne lade dem komme der. Jeg spurgte Herren, hvad der var galt. Igen kom der ikke noget svar.

Hele sommeren tog jeg børnene med mig ud på landet hver søndag, for at lade dem se alt det smukke i vor Faders verden, og vi lyttede til salmesang i radioen. Men jeg følte mig heller ikke godt til mode ved dette. Min mand var, selvom han ikke var så religiøs anlagt som jeg selv, enig med mig om, at når ferietiden kom, ville vi bringe bør-

nene til den kirke, hvor vi var blevet gift, og få dem døbt. Men i stedet for at tage til Michigan i vores ferie, drejede vi af mod det vestlige Illinois, og dér besøgte vi Nauvoo og tog en tur med guide rundt i byen i en vogn, der blev kørt af en ung missionær. Hans kærlighed til evangeliet afspejledes i hans ansigt og i hans latter.

I besøgscentret udfyldte vi et kort med anmodning om at få missionærbesøg, og værtinden gav min mand en Mormons Bog med et særligt vidnesbyrd skrevet i bindet. Vi drog derfra med en varm følelse i hjertet.

Denne størlsåede bog tiltrak sig bestandigt mine øjne, som den lå der på sædet i bilen. Jeg tog den op og læste den, indtil det var for mørkt til at læse. Derefter kunne jeg ikke slippe bogen. Jeg tørstede efter den kundskab, den indeholdt. Mange gange læste jeg nogle stykker højt for min mand, og vi forbløffedes over de svar, som bogen gav. I løbet af to måneder havde jeg læst bogen og troede på dens forkyndelse.

Vi studerede evangeliet sammen med missionærerne, og ikke længe efter blev vi døbt. Jeg blev kaldet til at undervise i juniorsøndagsskolen, og det slog næsten benene væk under mig — jeg betragtede ikke mig selv som lærer af hverken den ene eller den anden slags. Men med min himmelske Faders hjælp har jeg fået selvtilid og er nu meget glad for det. En ganske særlig oplevelse bidrog til at lære mig, at vejledning altid er nær for hånden.

En aften gik jeg til ro efter at have forberedt min lektie til den følgende søndag. Tidlig næste morgen vågnede jeg med følelsen af, at min lektie ikke var færdig. Jeg vidste, hvad jeg måtte gøre, men jeg kunne ikke se nogen fornuftig grund til, at det projekt skulle være vigtig for lektionen. En varm og vidunderlig følelse kom over mig, da Anden hviskede, at denne oplevelse skulle vise mig, at hjælpen altid var nær, endog selvom jeg ikke havde bedt om den. Med hjælp fra det ekstra hjælpemiddel som jeg lavede, blev undervisningen om søndagen en yderst tilfredsstillende oplevelse.

Nu har jeg den sikre fornemmelse, at vi bliver overvåget, og selvom livets tidligere ofre syntes umuligt at bære, forstår jeg nu, at Herren vogtede over os og ledte os til sin sande kirke på sit eget bejlelige tidspunkt. Vi har haft meget lykke, og nu må vi efterleve evangeliets principper, så vi engang igen kan fryde os i Herrens nærvær.

Hvor var Amerikas Bibel?

AF JUDITH T. ROIZ

Jeg kan ikke sige nøjagtigt, hvornår jeg begyndte at tro at der dog måtte eksistere nogle religiøse, nedskrevne beretninger om de gamle folkeslag i Amerika. Men en dag, efter mange års religiøs søgen, var denne overbevisning der bare.

Fra barndomstiden var jeg kommet i et protestantisk trossamfund, men i mine unge år afviste jeg tanken om,

hvad der forekom mig at være en hævngherrig, hadefuld Gud, som jeg havde lært om, og gik i gang med mit eget 5-års studium, baseret på Bibelen, for at finde sandheden. Denne bog, mente jeg, ville klart tilkendegive principperne for den sande kirke.

Jeg undersøgte også bibliotekets bøger, som jeg mente kunne give svar på mit forvirrende spørgsmål: „Hvad er de fysiske og åndelige egenskaber ved den sande kirke?“ Det var altså sammen som et forvirrende puslespil for mig, og ethvert svar, jeg kunne finde, var endnu en brik til den endelige løsning. Det var vigtigt for mig at finde disse brækker, for jeg var nødt til at kunne kende den sande kirke, når jeg fandt den. Jeg udsøgte mig folk, som var interesserede i videnskab, historie, religion, det overnaturlige, og dem talte jeg med.

Af en eller anden grund blev jeg fanget af interesse for gamle civilisationer. Pyramiderne i Egypten og Amerika fængslede mig. Hvordan bar mayaerne sig ad med at konstruere deres kalender? Hvor stammede Inkaerne fra? Var Columbus virkelig den første mand, der kom til Amerika? Der var uendelig mange vidnesbyrd om, at der havde eksisteret en vidtgående forbindelse mellem den gamle og den nye verden.

Efter at have læst gamle værker om historie og religion, kom jeg til den opfattelse, at Kristus ikke begrænsede sit besøg her på jorden til det jødiske folk. Og, mærkelig nok, var de mennesker, som begyndte at fascinere mig, netop dem, som levede i det gamle Amerika. Lidt efter lidt kom jeg til at tro, at der måtte være, hvad jeg i mangel af bedre kaldte for „en sydamerikansk bibel“.

Og alligevel kunne jeg ikke finde meget af disse folks skrivelser. Spanierne havde tilintetgjort alle de store biblioteker, da de overvandt de indfødte i Amerika. Hvor besynderligt, tænkte jeg, aztekerne bød Cortez velkommen som den store hvide Gud, der skulle komme fra Østen!

Hen imod slutningen af min 5-års søgen havde jeg efter al min læsning et ganske godt indtryk af den sande kirkes principper. For det første måtte den forkynde, at Gud Faderen er en kærlig Gud; dernæst måtte Helligånden være en aktiv del af troen; kirken måtte være i stand til at helbrede de syge og lidende; den måtte tro på et liv efter døden; den måtte have profetiens gave; den måtte have en logisk forklaring på Johannes Åbenbaring; den måtte tro på de ti stammer og afvente deres tilbagevenden; den måtte forkynde at videnskabelige og religiøse sandheder kompletterer hinanden og den måtte tro, at der er liv på andre planeter. Der var også andre principper, som den sande kirke måtte have, men jeg vil ikke her skrive om dem allesammen.

Fast overbevist om, at megen religiøs sandhed var gået tabt i Bibelen i den form, der var blevet givet os, besluttede jeg omtrent på dette tidspunkt at koncentrere mig om inkaernes, mayaernes og aztekernes civilisationer. Jeg var overbevist om, at nøglen til sand religion var der, hvis blot jeg kunne bryde sprog-koden. Hvorfor ville jeg overhovedet prøve det, når mange lærde mænd havde arbejdet i århundreder på det? Men jeg købte to bøger, én om

forsvundne sprog og én om gamle sprog, og jeg begyndte at studere egyptiske hieroglyffer. Jeg tror nok, at Herren på dette tidspunkt besluttede sig til at have medindenhed med mig.

Mens jeg studerede og nedskrev, hvad jeg anså for karakteregenskaber ved „den sande kirke“, begyndte jeg at besøge en nær ven for at dele denne opfattelse med hende. Når jeg fortalte hende om et princip, som „min“ kirke skulle have, svarede hun altid: „Jamen, det er, hvad mormonerne tror,“ eller „det lyder som en mormon-lærdom.“ På en eller anden måde var jeg aldrig i mine efterforskninger kommet i kontakt med mormon-troen. Men efter nogle få ugers forløb bad jeg hende, om jeg kun få lov at læse hendes *Lære og Pagter*. Jeg læste den bog på en enkelt aften og gik videre med ældste James E. Talmages' *Trosartiklerne*. Så ringede jeg til Jesu Kristi af Sidste Dages Hellige og bad dem sende nogle missionærer.

Deres forkyndelse var ikke ny for mig. Jeg var kommet til at tro på alt dette, princip for princip, i løbet af mine undersøgelsers lange år. Da zonelederen interviewede mig til dåb og læste fra 3. Nephis syttende kapitel og sluttede med det smukke stykke om Kristi velsignelse af de små børn, kunne jeg med tårer i øjnene og en klump i halsen sige: „Jeg vidste det, jeg vidste det! Jeg vidste, at Jesus Kristus også besøgte Amerika!“

Jeg havde fundet min gamle „Amerika-bibel“.

Vi er taknemmelige ud over alle grænser for det vidunderlige arbejde, der gøres i kirken her i Sydamerika. Vi udtrykker vores dybe respekt for de gode mænd, der virker som regionalrepræsentanter for De Tolv, som stavspræsidenter, som biskopper og i andre betydelige stillinger i stave og ward. Vi føler, at der er lagt et grundlag for stor fremgang og udvikling. Vi forudser den dag, da kirken vil have en meget betydelig indflydelse i alle disse storartede nationer. Det er en stor tilfredsstillelse, at der er blevet

organiseret Zions stave her. Vi håber at se stavene øges i antal og effektivitet.

Jeg skal tale om Israels indsamling og om opbygning af Zion i de sidste dage. Som vi ved, spredte Herren Israel ud blandt alle nationer på jorden, fordi de forsagede ham og brød hans befalinger. Som vi også ved, er han nu ved at indsamle Israels tabte får og pålægger dem ansvaret for at opbygge sit sidste-dages Zion.

Denne indsamling af Israel og denne opbygning af Zion i

Opbygning af Zion

AF ÆLDSTE BRUCE R. McCONKIE

de sidste dage sker trinvis. Den første del af værket, der involverer indsamlingen til De forenede Stater og opbygning af Zions stave i Nordamerika, er allerede fuldført. Vi er nu i gang med at indsamle Israel i de forskellige nationer på jorden og oprette Zions stave overalt på jorden. Det er det arbejde, der nu foregår i alle Sydamerikas nationer, og som jeg nu skal tale om.

Ved en udtalelse fra en gammel profet, som levede for 3000 år siden, sendte Herren et budskab til os. Den gamle hellige mand, der talte således, som Helligånden tilskyndede ham, sagde disse ord: „For efterslægten skal det optegnes, et folk, der skal fødes, skal prise Herren" (Salm. 102:19).

Vi er det folk, et folk, som endnu engang modtager åbenbaring, et folk, til hvem Gud påny har givet sit evige evangeliums fylde, som følge af hvilket vi priser hans hellige navn for evigt.

Det budskab, der er kommet til os, siger at Herren vil „forbarme (sig) over Zion, når nådens tid, når timen erinde". Budskabet er, at „Herren opbygger Zion, han lader sig se i sin herlighed" (Salm. 102:14,17)

Og hvis jeg nu retteligt kan blive vejledet af Ånden — en nåde, jeg oprigtigt ønsker — vil jeg tale om den måde, hvorpå Herren vil opbygge Zion, den måde, hvorpå Herren har medlidenhed med Zion, og den rolle, vi forventes at spille ved opbygningen af Zion.

Opbygningen af Zion

Som det klart fremgår af den inspirerede beretning skal Zion opbygges — opnå sin fuldkommenhed og herlighed, det tilkommer — når Herren viser sig i sin herlighed. Da skal det blive, som det én gang var. Det vil ske i tusindårsriget, når alle ting er blevet genoprettet. Zion skal fuldkommengøres efter Kristi andet komme.

Men i mellemtiden, og sådan som det er nu, har Herren pålagt os ansvaret for at lægge grundlaget for det, som skal komme. Vi har fået til opgave at berede et folk til Menneskesønnens andet komme. Vi er blevet kaldet til at prædike evangeliet for enhver nation og slægt og tungemål og folk. Vi har fået befaling om at lægge grunden til Zion og gøre alting rede for tilbagekomsten af ham, som igen skal krone Den hellige By med sin tilstedeværelse og herlighed. Vort budskab til alle mennesker overalt er: „Kom til Zion, kom til Zon, bag dens volde finde trøst". (Fra salmen: „Israel, Israel, Gud nu kalder", nr 44)

Zion defineret

Og hvad er så Zion og hvor skal det etableres? På hvilken grund skal vi bygge dets mure? Hvor skal vi anbringe dets porte og stærke tårne? Hvem skal dvæle indenfor dets porte? Og hvilke velsignelser skal hvile over dets indbyggere?

Sandelig siger skriften: „Grundfæstet på hellige bjerge, har Herren kørt Zions porte fremfor alle Jakobs boliger. Der siges hellige ting om dig, du Guds stad . . . Men Zion kalder man moder, der fødtes enhver, den højeste holder det selv ved magt" (Salm. 87:2-3, 5)

Zion er mange gange blevet oprettet blandt menneskene.

Fra Adams tid til den nærværende tid, når som helst Herren har haft sit eget folk; når som helst der har været nogen, som har lyttet til hans stemme og holdt hans bud; når som helst hans hellige har tjent ham „af ganske hjerte" — har der været et Zion.

Vores første skrifthenvisning til Zion drejer sig om Enok og hans by. Den profet med så uovertruffen tro og kraft levede, mens Fader Adam endnu levede på jorden. Det var en tid med meget ugudelighed og ondskab, en mørkets og oprørets tid, en krigens og ødelæggelsens periode, som førte hen mod jordens renelse ved vand.

Enok var imidlertid trofast. Han „så Herren" og talte med ham „ansigt til ansigt" som det ene menneske taler med det andet. Herren sendte ham afsted for at råbe omvendelse. Herren sendte ham afsted for at råbe omvendelse til verden og bemyndigede ham til at „døbe i Faderens og Sønnens navn, de, som er fulde af nåde og sandhed, og i den Helligåndes navn, som bærer vidnesbyrd om Faderen og Sønnen". Enok indgik pagter og samlede en skare af virkelig troende, som alle blev så trofaste, at „Herren kom og boede hos sit folk, og de levede i retfærdighed" og blev velsignet fra det høje. „Og Herren kaldte sit folk Zion, fordi de var af ét hjerte og ét sind og levede i retfærdighed, og der fandtes ingen fattige blandt dem." (Mose Bog 7:8)

Læg venligst mærke til: Zion er dem, som er blevet døbt; Zion er dem som modtager Helligånden; Zion er dem, som holder budene; Zion er de retskafne; eller med andre ord, sådan som åbenbaringen lyder: „Det er Zion — de rene af hjertet" (L. & P. 97:21)

Enoks by

Efter at Herren havde kaldt sit folk for Zion, siger skriften, at Enok „byggede en by, som blev kaldt Hellighedens Stad, ja, Zion," og „Gud tog den op til himlen," hvor Gud tog den op i sit eget skød. Og fra da af stammer det udtryk: „Zion er flygtet" (Moses 7:19, 69)

Efter at Herrens folk var blevet forvandlet — for det var mennesker, der blev taget op til Himlen, ikke mursten og mørtel og sten; for der findes allerede bedre huse i Himlen end mennesker kan bygge på jorden — efter at disse retskafne hellige drog bort for at bo på den anden side sløret, søgte andre, som var blevet omvendt og ønskede retskaffenhed, efter en by, der havde et grundlag, hvis byggherre og skaber er Gud, og også de „blev af himlens kræfter optaget til Zion."

Dette samme Zion, som blev optaget i himlen, skal vende tilbage under tusindårsriget, når Herren igen bringer Zion tilbage, og dets indbyggere skal slutte sig til det ny Jerusalem, som da skal oprettes. (Moses 7:4-69)

Israels indsamling

At mange af disse sandheder om Zion var kendt og blev forkyndt i det gamle Israel er tydeligt fra mange omtaler og henvisninger i Esajas og Salmernes Bog og andre steder. Esajas gjorde udtrykkeligt opmærksom på Zions stave, der skulle oprettes i genoprettelsens dage.

Som det er velkendt, blev det gamle Israel spredt blandt

nationerne omkring i verden, fordi de forsvarede Herren og tilbød falske guder. Som det også er almindeligt kendt, består indsamlingen af Israel af modtagelse af sandheden for derved igen at få en sand forståelse af Forløseren, og at komme tilbage i den gode Hyrdes fold. Med ordene fra Mormons Bog består det i at „genforenes med Guds sande kirke og sti” og derpå blive „indsamlet” og „bosat i deres forjættede land” (Se 2. Ne. 9:2).

To ting opnåes ved Israels indsamling: For det første, de, som således har valgt Kristus som deres hyrde, de, som har påtaget sig hans navn i dåben, de som søger at glæde sig over hans And her og nu og at blive arvinger til evigt liv herefter — sådanne mennesker er nødt til at blive indsamlet for at styrke hinanden og hjælpes ad med at fuldkommengøre deres tilværelse.

Og for det andet har de, som søger de højeste belønninger i evigheden, brug for at være, hvor de kan modtage velsignelserne i Herrens hus, både for sig selv og for deres forfædre i Israel, som døde uden kendskab om evangeliet, men som ville have modtaget det af hele deres hjerte, hvis de havde haft lejlighed dertil.

Manifesteret som det blev i denne udelings tidligste tid, betød det indsamling til Herrens hus' bjerg på bjergtoppene i Nordamerika. Kun dér var der menigheder, stærke nok til at de hellige kunne støtte hinanden. kun dér var der templer for den allerhøjeste, hvor ophøjelsens ordinansers fylde udførtes.

Kirken overalt i verden

Imidlertid er dagen nu kommet efter hans forsyn, som kender alle ting; efter hans forsyn, som adspredte Israel, og som nu indsamler sit yndlingsfolk igen; ja, nu er dagen kommet, da Kristi fold igen udstrækkes til jordens ender. Vi er endnu ikke etableret blandt alle nationer, men skal sandelig blive det, før Menneskesønnens andet komme.

Som Mormons Bog siger det: i de sidste dage, skal „Guds hellige” findes „på hele jordens overflade”. Også: „Lammets kirkes hellige . . . adspredte, som de er „over den

hele jord” . . . skal blive „udrustet med retfærdighed og med Guds kraft i stor herlighed”. (Se 1. Ne. 14:12-14)

Vi lever i en ny tid. Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er hurtigt ved at blive en verdensomspændende kirke. Menigheder af hellige er nu, eller vil snart blive, stærke nok til at støtte og opretholde deres medlemmer uden hensyn til, hvor de bor. Templer bliver bygget hvorsom helst behøvet retfærdiggør der. Vi kan forudse mange templer f.eks. i Sydamerika i tidens løb.

Zions stave

Zions stave bliver også organiserede overalt på jorden. Lad os i den forbindelse tænke lidt over disse kendsgerninger: En stav i Zion er en del af Zion. Man kan ikke skabe en Zions stav uden at oprette en del af Zion. Zion er de rene af hjertet; vi opnår hjertets renhed gennem dåb og lydlighed.

En stav har geografiske grænser. At skabe en stav er ligesom at grundlægge en hellig by. Enhver stav på jorden er indsamlingssted for de tabte Israels får, som lever indenfor dens grænser. Indsamlingsstedet for peruvianere er Zions stave i Peru, eller de steder, hvor der snart vil blive stave.

Indsamlingsstedet for chilensere er Chile; for bolivianere er det i Bolivia; for koreanere er det i Korea; og sådan videre over hele jorden. Spredt omkring i alle nationer er Israel kaldet til at samle sig i Kristi folde, til Zions stave, efterhånden som sådanne oprettes i deres nationer.

Esajas profeterede, at Herren skal forårsage, at „Jakob slår rod, Israel skyder og blomstrer og fylder verden med frugt”. Herrens løfte er: „I skal opsamles én for én, Israels børn.” (Es. 27:6, 12)

Det vil sige — Israel skal indsamles én for én, familie for familie, til Zions stave, som er oprettede overalt på jorden, så hele jorden skal velsignes med evangeliets frugter.

Dette er derfor brødrenes råd: Opbyg Zion, men opbyg den i det område, hvor Gud har givet jer fødsel og nationalitet. Opbyg den dér, hvor han har givet jer borgerskab, familie

og venner. Zion er her i Sydamerika, og de hellige, der udgør denne del af Zion, er og bør være den livgivende indflydelse i alle disse nationer.

Og vid dette: Gud vil velsigne den nation, der ordner sine forhold på en sådan måde, at den fremmer arbejdet.

Zion i de sidste dage

Hans værk inkluderer bygningen af Zion i de sidste dage. Han har bemyndiget os til at udføre dette arbejde for ham. Grundlaget for Zion er allerede blevet lagt i Nordamerika, i Sydamerika, i Europa, i Asien, på øerne i Sydhavet og ethvert andet sted, hvor der findes Zions stave. Men Zion er endnu ikke fuldkomment gjort nogen af disse steder. Når Zion er fuldkomment gjort, vil det være som med det gamle Zion — Herren vil komme og bo hos sit folk.

Vores tiende trosartikel siger: „Vi tror på Israels virkelige indsamling.“ Denne indsamling sker, når Israels tabte får kommer ind i kirken. Det sker, når deres synder er bortvaskede i dåbens vande, så de endnu engang har kraft til at blive rene af hjertet; og Zion er de rene af hjertet.

Vores trosartikel siger videre, at „vi tror . . . på de ti stammers tilbageførelse“. Det er noget, der hører fremtiden til. Det vil ske, når Herren igen bringer Zion herned i henhold til løfterne.

Trosartiklen siger: „Zion (det ny Jerusalem) vil blive grundlagt på det vestlige fastland (Amerika)“ Dette er også fremtid og vil ske, efter at Herrens folk har opnået styrke og magt i alle de nationer, hvortil han har udspremt dem.

Trosartiklen siger: „at Kristus personligt vil regere på jorden, og at jorden vil blive fornyet og få sin paradisiske herlighed“. Også dette er fremtid, en dag, som vi med længsel ønsker og søger. (Se 10. trosartikel)

Opbyg Zion

Enhver af os kan opbygge Zion i vor egen tilværelse ved at være rene af hjertet. Og løftet er: „Salige er de rene af hjertet, thi de skal se Gud“ (Matt. 5:8) Enhver af os kan udvide Zions grænser ved at samle vore venner og naboer ind i Israels fold.

Det, som vi taler om her, er en del af en stor plan og et program, udarbejdet af Herren. Han har kendt enden fra begyndelsen. Han har ordineret og påbegyndt det system, som nu virker. Han har adspredt sit folk blandt alle jordens nationer. Og gennem hans godhed og nåde har han — ved at åbne Himlene, ved hellige engles betjening, sendt fra hans nærvær, ved at lade sin egen stemme lyde fra Himlen, ved at udgyde af Helligånden; ja, ved alle disse midler — endnu engang oprettet fylden af sit evige evangelium. Han har kaldt os ud af mørket og ind i Kristi vidunderlige lys. Han har befaleet os at opbygge Zion påny. Han har befaleet os at overvinde verden. Han har befaleet os at forsage det onde. Han har gjort os til sine repræsentanter og agenter. Han har bemyndiget os til at gå ud og finde Israels tabte får. Han ønsker, at vi skal indbyde dem til at indsamles i den sande kirke sammen med Guds hellige.

Vidnesbyrd

Dette er et storslået og meget betydningsfuldt værk. Der findes ikke mage til gerning i hele verden. Jesu Kristi evangelium er det største i Himlen og på jorden. Vi fryder os i de storslåede sandheder fra Himlen, som vi har modtaget. Vi priser Herren for hans godhed og nåde. Og vi kender inden i os selv sandheden af og guddommelligheden ved disse ting.

Gennem åbenbaringer fra Helligånden til min sjæl ved jeg, at dette arbejde, som vi er engageret i, er sandt. Jeg ved, at Herren har sin hånd med i det. Jeg ved, at vort arbejde vil lykkes. Den dag vil komme, da kundskaben om Gud vil dække jorden, som vandene dækker havet. Vi er det mest velsignede og favoriserede folk på jorden. Gud give os visdom, Gud give os iver og hengivenhed. Gud give os begejstring og sund fornuft til at gå fremad i hans ærinde, ved selv at efterleve evangeliet og frelse vores egen sjæl, og ved at tilbyde hans andre børn disse storslåede principper for frelse. Dette er Herrens værk. Det er sandt, og jeg vidner derom i Herren Jesu Kristi navn. Amen.

Spøsmål og svar

Hvor mange sprog er Mormons Bog blevet oversat til, og hvor mange eksemplarer er der blevet trykt i årene efter dens første udgivelse?

Allen E. Litster, administrator for etablerede sprog, kirkenes distributions- og oversættelsestjeneste: Siden trykningen af de første fem tusinde eksemplarer i Palmyra, New York, i foråret 1830, er Mormons Bog blevet udgivet på syvogtyve sprog. Selvom den nu er udsolgt i Deseret Alphabet på walisisk, hawaiiansk, tyrkisk, czekkisk og armensk, kan den stadig fåes på engelsk, dansk, tysk, fransk, italiensk, spansk, svensk, maoriansk, hollandsk, samoansk, tahitisk, japansk, portugisisk, tonganesisk, norsk, finsk, maratongask, kinesisk, koreansk, afrikaans, thailandsk, indonesisk foruden en engelsk udgave i blindskrift.

Selvom Mormons Bog langtfra er den mest udbredte bog i verden, er dens udbredelse imponerende. Siden 1830 er omkring 18 millioner eksemplarer blevet trykt rundt omkring i verden af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Eksemplarer er også trykt af Den reorganiserede Kirke. I 1976 alene blev omkring en million eksemplarer af de hellige optegnelser trykt på toogtyve sprog.

I sammenligning hermed er Bibelen, eller uddrag deraf, blevet trykt på mere end 1550 sprog. Mere end 6 millioner af den fuldstændige Bibel blev fordelt verden rundt i 1975 foruden omkring 300 millioner eksemplarer af dele af Bibelen.

Klassificering og bedømmelser varierer, men der tales omkring 3500 sprog rundt omkring i verden i dag. Omkring 114 af disse sprog tales hver af mere end en million mennesker. De 22 sprog, hvori Mormons Bog nu foreligger trykt, repræsenterer omkring 40% af verdens befolkningstal.

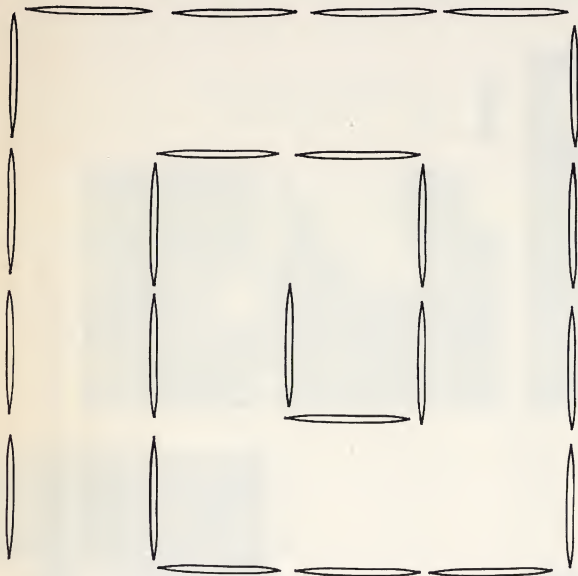
Oversættelse af Mormons Bog er en kolossal opgave, der bogstaveligt kræver flere års tålmodig, ydmyg indsats. Ikke blot kræver det en tydelig doktriner forståelse og beherskelse af både engelsk og det pågældende sprog,

men man kommer også ud for nogle enestående sproglige problemer. Mens for eksempel verber på engelsk og mange andre sprog benyttes enten i entals- eller flertalsform, giver adskillige sprog mulighed for både entals-, dobbelttals- og flertalsformer. Når en oversætter kommer til en sætning, der lyder således: „Og da jeg, Nephi, havde talt disse ord til mine brødre, blev de vrede på mig” (1. Ne. 7:16), må oversætteren afgøre, om Nephi kun taler om to af sine brødre eller flere end de to. På nogle sprog er der ikke noget ord for „broder”, og det kan kun benyttes i forbindelse med enten „yngre” eller „ældre”, hvorfor oversætteren må bestemme sig til, om f.eks. Jareds bror var yngre eller ældre end Jared. De fleste af os vil nok oversætte ordet „betimes”, som det bruges i den engelske udgave af Lære og Pagter 121:43, til „fra tid til anden”, men en omhyggelig undersøgelse viser, at på Joseph Smiths tid betød ordet „straks”. Dette er kun tre enkle eksempler på, hvorfor det tager tid at oversætte Mormons Bog og andre hellige skrifter, og hvorfor oversættere og gennemlæsere må vejledes omhyggeligt af Anden.

Ikke alle udgaver af Mormons Bog er til at begynde med blevet oversat af officielle kirke-oversættere. I flere tilfælde har kirkemedlemmer følt sig stærkt tilskyndet til at være med til at gøre Mormons Bog tilgængelig på deres eget sprog og har tilbragt årevis af deres tid med at oversætte og har derpå uselvis tilbudt deres manuskripter til kirken som det bidrag, de nu kunne være.

For nogle få sprogs vedkommende er oversættelsen foretaget af mennesker, som ikke er sidste dages hellige, men som Herren har inspireret og vejledt ved udførelse af arbejdet. For eksempel blev Mormons Bog oversat til afrikaans (sydafrikansk-hollandsk) af en sådan mand, som var særdeles kvalificeret og stærkt anbefalet af lokale kirkeledere. Han fortæller, at når han havde vanskeligheder med et bestemt sprogsnit, sammenlignede han omhyggeligt med andre foreliggende sprog. Hjælp heller ikke det, kendte han kun til én hjælpkilde, som kunne klare problemet, og det var at knæle ned og bede Herren om hjælp til at udforme afsnittet på sit eget sprog. Han skuffedes aldrig deri.

Folk spørger tit, hvilke „nye” sprog vi er ved at oversætte Mormons Bog til, eller hvilket sprog kirken nu agter at gå igang med. Sådanne bekendtgørelser hører Det øverste Præsidentskab og De tolv Kvorum til, og vil blive givet til rette tid og på rette sted. Men så meget er klart: Mormons Bog „indeholder . . . Jesu Kristi evangeliums fylde” (L.&P. 20:9); „Kirkens ældster, præster og lærere skal forkynde mit evangeliums grundsætninger, som de findes i . . . Mormons Bog” (L.&P. 42:12); og i de sidste dage skal „enhver høre evangeliets fylde i sit eget sprog” (L.&P. 90:11). Til Herrens egen tid og på hans egen måde vil han sørge for opfyldelsen af disse løfter til ethvert folkeslags sprog. Millioner af mennesker i hundredvis af lande har læst Mormons Bog på snesevis af sprog og har modtaget kraftige vidnesbyrd om, at den er sand. Enhver, som i oprigtighed læser og undersøger, kan på samme måde modtage et sådant vidnesbyrd.

Trick med tandstikkere

VIOLET M. ROBERTS

Giv hvert medlem af familien 24 tandstikkere. Alle arrangerer deres tandstikkere som vist på tegningen. Prøv nu, hvem der først kan lave tre kvadrater ved kun at flytte 4 tandstikkere. Når I har prøvet dette trick, så prøv det på nogle venner. Løsningen findes overfor.

Hvilken familie

I familien Schmidt har hver datter samme antal brødre, som hun har søstre, og hver søn har dobbelt så mange søstre, som han har brødre. Hvor mange sønner og døtre er der i familien?

Fire døtre og tre sønner

Hvilken farve havde bjørnen?

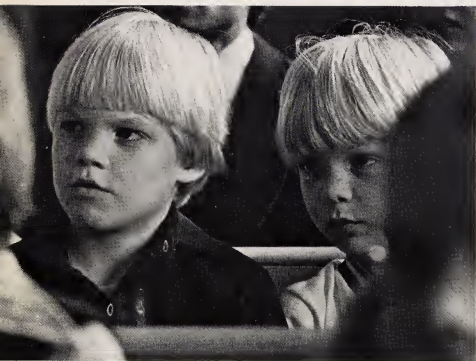
En jæger slog lejr. Han gik bort fra lejren og vandrede 10 km mod syd, derpå 10 km mod vest. Her så han en bjørn, som han skød. Han trak bjørnene tilbage til lejren, en afstand på 10 km. Hvilken farve havde bjørnen.

Det var en hvid isbjørn, for den mand må have slået lejr på nordpolen. Det er det eneste sted, hvorfra han kunne gå 10 km mod syd, derpå 10 km mod vest til det sted, der var nøjagtigt 10 km fra, hvor han startede.

Corys dåb

Fotografier af Eldon Linschoten

1 Cory bereder sig til dåb ved at komme i søndagsskolen og primary.

2

Han overværer også nadver-mødet sammen med sine forældre og venner.

At læse i skrifterne hjælper Cory til at berede sig.

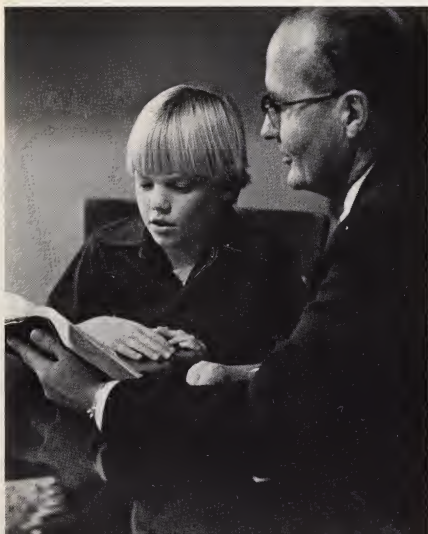
3

4 Alle i Corys familie fejrer hans fødselsdag ved familiehjemmefesten.

Cory taler med sin biskop om sin værdighed og villighed til at blive døbt.

6

5 Corys far og mor diskuterer betydningen af denne særlige fødselsdag med ham, og hvad det betyder at blive døbt.

7 Han taler også med sin himmelske Fader og opsender en særlig bøn for sin dåb på lørdag.

8

Og ved dåben sidder Cory sammen med sin far og nogle af sine venner, som også skal døbes. De skal allesammen være klædt helt i hvidt.

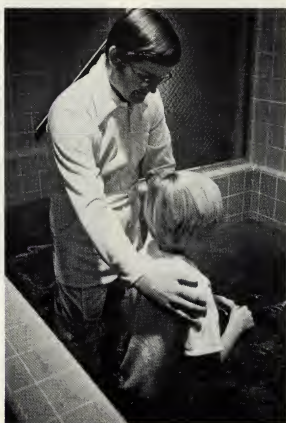
Efter en åbningssang og bøn tales der kort om dåbens betydning.

9

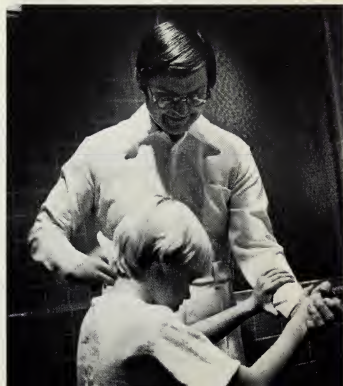
Hvert enkelt barn hjælpes ned i vandet af den, som udfører dåben.

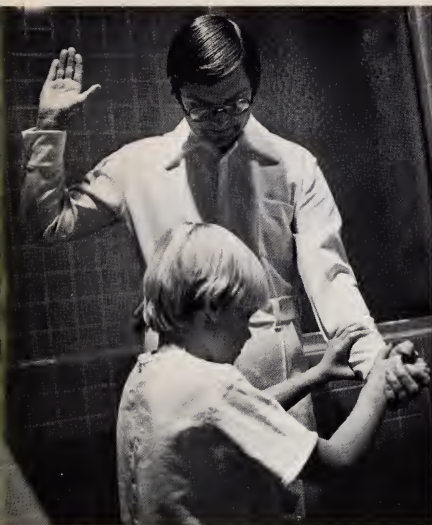
10

Da det bliver Corys tur, viser hans far ham, hvad han skal gøre.

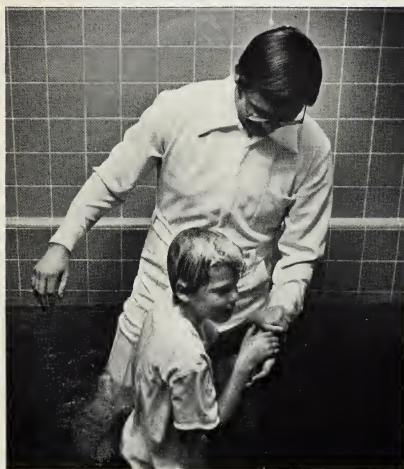
11

12

Så løfter Corys far den højre hånd til en vinkel og siger bønnen og døber ham ved nedsænkning i vandet.

13

Corys familie er meget stolt over ham, og især bedstemor og bedstefar.

Når dåben er udført, forlader Cory og hans for dåbsværelset. Den følgende fastesøndag skal Cory bekræftes som medlem af kirken og modtage Helligåndens gave.

14

Ildcirklen

AF MABEL JONES GABBOTT

Det frygtindgydende budskab om, at der var brand i fængslet, spredtes hurtigt blandt lamaniterne i Nephis land. Og mange skyndte sig hen for at se, hvad der var blevet af Lehi og Nephi, som netop den dag skulle henrettes. Før de var blevet fjernet af troppe, havde de omvendt otte tusinde lamaniter til Guds kirke. Og fordi de havde haft så stort held med sig i deres forkyndelse af evangeliet, var de blevet sat i fængsel, hvor de i mange dage ikke fik noget at spise.

Dette var den dag, soldaterne ville dræbe deres nephitiske fanger.

Aminadab, som nephitisk af fødsel engang havde hørt til Guds kirke, skyndte sig afsted sammen med soldaterne og de nysgerrige tilskuere. Da de kom til fængslet, blev de forbløffede over at se, at Lehi og Nephi var omgivet af en søjle af ild. Men varmen var så stærk, at lamaniterne ikke kunne komme nær nok til at lægge hånd på fangerne. Og da de så, at Nephi og Lehi stod dér midt inde i flammerne og ikke blev brændte blev de lamslåede af forbavselse.

Selvom Nephi og Lehi var svage efter deres fangenskab, fattede de mod, da de forstod, at de på grund af deres trofasthed blev beskyttede mod deres fjender. Og frimodigt henvendt til lamaniterne sagde de: „Frygt ikke, thi det er Gud, der har vist jer disse forunderlige ting . . . at I ikke kan lægge hånd på os for at dræbe os.”

Pludselig rystede jorden, og en stor sky overskyggede de tilstedeværende. De stod helt stille af frygt, og over skyerne lød en stemme, som sagde: „Omvend jer, omvend jer, og søg ikke mere at udrydde mine

tjenere, som jeg har sendt til jer for at forkynde jer godt budskab.

... Og da de hørte denne røst ... det var ikke en tordenrøst ... men ... en stille og fuldkommen mild røst, som om det var en hvisken, og den trængte ind i sjælens inderste —

Og til trods for røstens mildhed rystedes jorden meget stærkt, og fængslets mure skælvede atter, som om de ville styrte sammen ... ”

Tre gange lød stemmen gennem mørket. Og lamani-terne kunne ikke bevæge sig på grund af deres frygt. Så vendte Aminadab sig om og så Nephis og Lehis ansigter skinne gennem den mørke sky.

Aminadab råbte til folk, at de skulle se, at de skulle tro på, hvad Nephi og Lehi sagde, og at de skulle omvende sig og tro på Kristus. Lamaniterne påkaldte ydmygt Herren i stor tro. Pludselig forsvandt den mørke sky, og også de blev omringet af ild.

„Og se. Guds hellige ånd kom ned fra himlen og tog bolig i deres hjerter, og de blev ligesom opfyldt af ild og kunne tale forunderlige ord.

Og det skete, at der kom en røst, ja, en behagelig røst, ligesom en hvisken, som sagde:

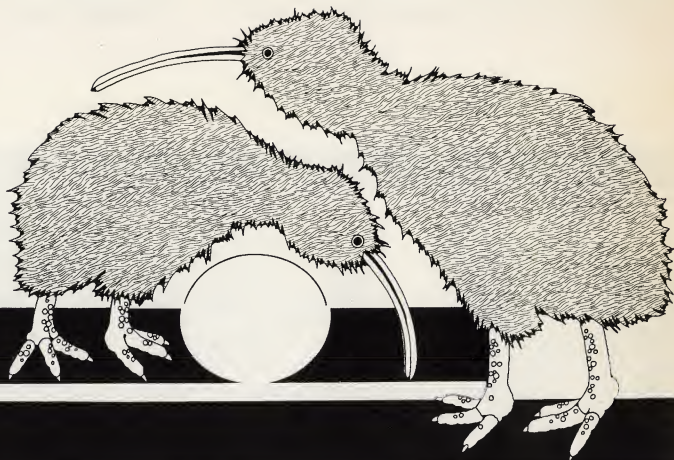
Fred være med jer på grund af jeres tro på min højtskede Søn, som var til fra verdens begyndelse.”
(Se Helaman, kap 5)

Mærkelige fugle

AF JOHN LOVELAND

I en skønhedskonkurrence for fugle ville New Zealands kiwi-fugl hurtigt glide ud. Den mærkelige fugl ser underlig ud og minder om en halvtoppustet fodbold med hår, og dens lange, slanke næb kan endog minde om boldens oppustnings-slange, som nogen har glemt at fjerne. Kiwi-fuglens hjemsted er New Zealands skovområder.

Foruden sit mærkelige udseende adskiller kiwi-fuglen sig fra andre fugle på flere måder. Dens fjer ser ud som svagt-brunt hår, den har ingen hale og kan ikke flyve. Under dens hårlignende fjer er der to benede klumper, hvor de fleste fugle har udbredte vinger, men de er til ingen nytte for den mærkelige fugl. Kiwi-fuglen er også den eneste fugt med næsebor øverst på næbbet, hvormed den lugter sig frem til føden.

En fuldtudviklet kiwi-fugl vejer omkring halvdant kilo eller så meget som en høne. Dens æg vejer op

til et halvt kilo stykket og er i forhold til fuglens størrelse det største af alle fugleæg.

Kolibrien, verdens mindste fugl, må vente fra 14 til 16 dage på, at dens æg bliver udruget. For høns tager det omkring 21 dage. Strudsen er verdens største fugt, og for den tager det omkring 42 dage at udruge æggene. Hvor længe tror du, at det tager en kiwi-fugl at udruge sine æg? Jo, også her lever denne fugl op til sit ry for mærkværdigheder. Det tager omkring 75 dage for en kiwi-fugl, før dens kyllinger kommer ud af æggene!

Du vil måske aldrig få en kiwi-fugl at se, selvom du rejser til New Zealand. Medmindre, selvfølgelig, du tager ud til en zoologisk have. I deres naturlige hjem tilbringer de dagen i deres huler, der bare er huller i jorden. Men om natten kommer de frem for at søge efter deres yndlingsspisel — orme, insekter og bær. Og Kiwi-fuglens lange, nålelignende næb er et perfekt redskab til at trække orm op af jorden med.

Jeg tilbragte mange timer ikke bare med at glæde mig over men omhyggeligt at undersøge de penselsstrøg, der endnu ses i den stivnede maling. Jeg interesserede mig specielt for den måde, hvorpå farverne blev blandet og anbragt ved siden af hinanden.

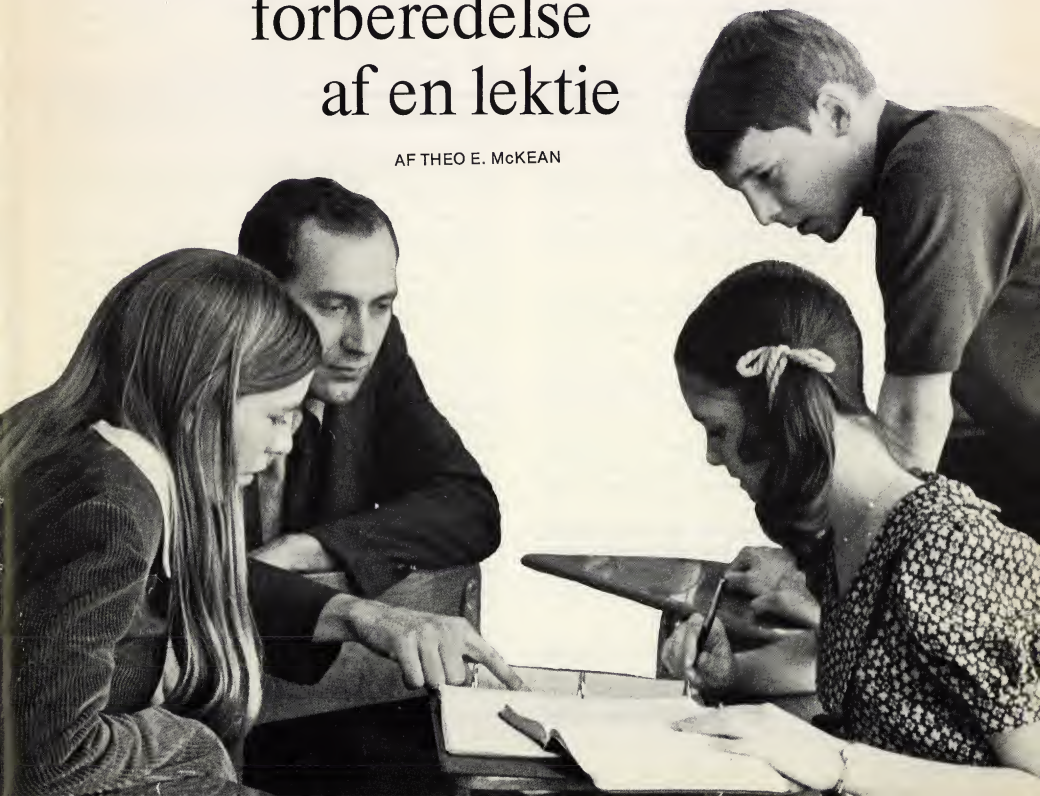
Det var spændende. Og endelig, da jeg var blevet noget ældre, kunne jeg ikke styre mig. Jeg var simpelthen nødt til at prøve det selv!

Jeg anskaffede mig nogle få materialer, og så gik jeg i gang med at male, efter at resten af familien var gået til ro.

Som meget ung mand var jeg fascineret over oliemalerier. Mit første forsøg var et forsøg på at kopiere et maleri af et smukt landskab. Omhyggeligt malede jeg himlen — den hele — i alle dens detaljer. Jeg prøvede endog at få mine penselsstrøg til at ligne dem, jeg så på originalen. Da himlen var *færdig*, malede jeg det storslåede bjerg; hvert eneste penselsstrøg! Og så træerne — et ad gangen, naturligvis; og så søen. Videre og videre nedad, indtil jeg tilsidst fik anbragt de sidste blade af græs på den eneste smule hvid plads der var tilbage nederst på lærredet.

Kunstnerisk forberedelse af en lektie

AF THEO E. McKEAN

Intet kunne have forhindret mig i at vække min far og mor for at vise dem mit „mesterværk“.

I virkeligheden var maleriet, i betragtning af alt det, jeg endnu ikke havde lært, ikke så dårligt. På det tidspunkt af min udvikling, havde jeg ikke lagt mærke til, at farverne, der reflekteredes af søen, ikke var meget lig de farver, hvorfra disse refleksioner kom, eller at perspektivføringen og størrelsesforholdene var forfærdelig forvrængede.

Det var først, da jeg tilmeldtes kunst-klasserne på universitetet, jeg kom til at forstå, at store kunstnere ikke producerer et produkt ved at begynde foroven på læreredet og derfra langsomt at bevæge sig systematisk nedad. I stedet forestiller de sig tydeligt hele billedet som de ønsker at fremstille, og går i gang med at producere hele det billede, så at sige på én gang.

Ved at tilføje én linie her og en anden dér bliver der lidt efter lidt en balanceret og koordineret helhed ud af det.

Og sådan er det også med undervisning af og tilegnelse af Jesu Kristi evangelium.

Store lærere

Store evangeliske lærere underviser ikke en lektie mekanisk og usmidigt. Snarere udvikler de en klar forestilling af, hvad eleverne har brug for at lære, et formål, som bør opnåes. Den nøjagtige måde, hvorpå den enkelte lærer præsenterer den enkelte lektie, bør være fleksibel. Det giver hver enkelt elev mulighed for at blande enhver sandhed ind i sit eget mønster for vækst og udvikling.

Elever udvikles ikke, blot fordi lærere udsætter dem for sandhed, men fordi elever insuger, accepterer og vælger at lyde den sandhed. Nøjagtigt som kunstneren er følsom overfor finheden i det bestandigt afvekslende sceneri foran sig, må læreren være følsom overfor den uendelige forskelligartethed af behov og stemninger, der findes hos hans elever.

I omtalet af sin egen undervisningsmetode har Frelseren sagt: „Jeg vil give menneskenes børn linie på linie, bud på bud, lidt her og lidt der; og salige er de, der giver agt på mine bud og låner øre til mine råd, thi de skal lære visdom; og til ham, som modtager, vil jeg give mere; og fra dem, som siger, vi har fået nok, fra dem skal endog tages det, de har.“ (2. Ne. 28:30)

Sådan ser vi, at omfanget af sandhed, som læreren kommer med i den hvilken som helst situation, bør gøres til genstand for den grad af udvikling og beredthed, som forefindes hos eleven.

Da vor opgave som lærere kræver en sådan fleksibilitet, vil tilrettelæggelse af metoden, vi ønsker at præsentere lektionen på, være af stor betydning. (Se skemaet „Undervisning/tilegnelse-forholdet“ i Stjernen for april 1977)

Formål

Det første, vi skal se på, må være at overveje formålet med den lektie, som vi forventes at skulle give. „I undervisningen har vi et særligt mål at skulle nå, og der må tilrettelægges en plan for at nå det. Vi må være meget opmærksomme på formålet.

Heldigvis gør kirken et stort arbejde med udarbejdelsen af lektiematerialer. Formålene klargøres omhyggeligt, og planerne tilrettelægges i detaljer; så hvis man følger lektiebogen, kan man let formulere formålet.“ (*Teach Ye Diligently*, af Boyd K. Packer, side 119. Se også *Using Objectives in Teaching*, for yderligere oplysninger om dette emne.)

Lektiebøger

Enhver lektie, der skrives, gives og tilegnes kirken, bør have et formål. I praksis er det nødvendigt, at det formål udtrykkes på tre forskellige stader: et stade for forfatteren, et for læreren og et for eleven.

Et lektieformål bruges først af forfatteren som vejledning til at udvælge, identificere og organisere kildematerialet til en skreven lektie.

En lærer tager det formål, som er angivet i lektionen og benytter det til at vejlede sig gennem sin personlige forberedelse af emnet. Han må være i stand til at udtrykke formålet på en måde, der er betydningsfuld for hans kultur, hans egen personlighed og elevernes generelle behov.

Og endelig leder en lektie med et formål eleven til at forstå et princip, som han kan anvende i sin egen tilværelse, når eleven gør formålet til en del af sine personlige mål, hvorefter lektionen bliver meningsfyldt for ham.

Men undervisnings- og indlæringsprocesserne opnåes ikke uden indsats. For mange år siden blev dette råd givet i søndagsskole-sessionen ved en generalkonference i kirken:

„Profeten Joseph Smith og Oliver Cowdery var begge velsignet med oversættelses-gaven. Oliver mistede den, og åbenbaringen fortæller os hvorfor. Han troede, at alt hvad han havde at gøre, var at bede til Gud, og så ville han få oversættelsen uden videre besvær. Fordi han ikke selv arbejdede med det, og selv udtænkte det, blev hans gave taget fra ham. Sådan også med læreren . . . Tag hver enkelt lektie, arbejde med den, tænk over den, nedbed Herrens velsignelse over den, og gør dit bedste med den; jeres gave vil vokse, I vil have held med jer.“ (Ældste Horace Cummings i *Conference Report*, oktober 1902, side 96)

Ikklædt sin kaldelse

I samme konference fortsatte ældste James E. Talmage således:

„Der er blevet talt om lærere, som ikke underviser på en måde, der gør varigt indtryk. Men der er noget der afhænger af lærerens påklædning . . . og jeg hentyder ikke her til jakkens stil, kjolens farve eller blomsterne og fjærene i hatten, men til åndens klædning. Læreren bør bære deres kaldelses klædning . . . eller de vil aldrig kunne gøre det nødvendige indtryk.

Da Elías klædning faldt på hans efterfølger, manifesteredes det, at ånden af hans kaldelse blev overført. Uden hans ånd kan vi ikke opnå noget som helst. Derfor, mine brødre og søstre, stræb efter det, arbejde for det, og ånden af jeres kaldelse vil antage flidens ånd — gudfrygtig flid, der vil bringe med sig effektivitet i det arbejde, hvortil I er blevet udpeget.

Mit hjerte bankede af glæde ved at lytte til den myndigheds stemme, der opfordrede lærerne til at berede sig ved studium og ærlig indsats til deres arbejde, og ikke forvente at Herren skal gøre det hele for os . . . Herrens And kommer til den, der søger den." (Eldste James E. Talmage i *Conference Report*, oktober 1902, side 96)

Metodefleksibilitet

Når vi overvejer, hvordan vi vil give eleverne principperne i vores lektie, bør vi gøre os virkelige anstrengelser og søge Andens vejledning, så vi kan gøre klog nytte af de materialer, der er til rådighed.

Præsident Ezra Taft Benson fra De tolv Råd, har oplyst dette:

„Herrens formål — de store mål — vedbliver at være de samme: Hans børns frelse og ophøjelse.

Sædvanligvis giver Herren de almindelige formål, der skal nåes, og nogle retningslinier at følge, men han forventer, at vi selv udarbejder detaljer og metoder. Metoder og procedurer udvikles gerne gennem studium og bøn og ved at leve sådan, at vi kan få og følge Andens tilskyndelser. Mindre åndeligt udviklede mennesker, som f.eks. dem på Mose tid, måtte have befalinger i alle forhold. I dag ser de åndeligt-vågne på målene, gennemgår de retningslinier, som Herren og hans profeter har givet os, og handler derpå — uden at være nødt til at have befalinger „i alle ting". En sådan indstilling bereder mennesker til gudommelighed.

Det almindelige formål med missionering, tempelarbejde, socialt arbejde og opdragelse af børn i retskaffenhed har altid været det samme; kun vore metoder til at nå disse mål har været forskellige. Ethvert trofast medlem i denne uddeling kunne, uden hensyn til, hvor han boede, have fundet retskafne metoder til at nå disse mål uden at have været nødt til at vente på de nyeste, særlige kirkeprogrammer.

Somme tider venter Herren håbefuldt på, at hans børn skal handle på egen hånd, og når de ikke gør det, mister de den større belønning, og Herren vil enten lade hele sagen falde og lade dem lide under følgerne, eller han vil være nødt til at skære det ud i pap for dem. Sædvanligvis er jeg bange for, at jo tydeligere Herren er nødt til at stave det for os, des mindre bliver belønningen." (*Conference Report*, 5. april 1965, siderne 121-122)

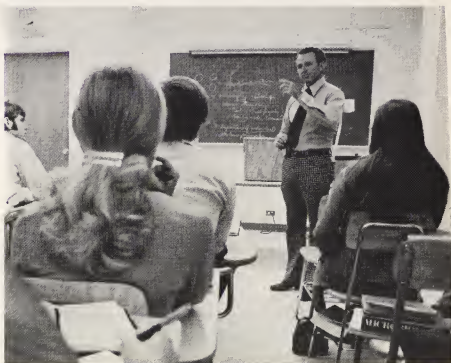
At gøre det rigtige på det rigtige tidspunkt

Som lærere er vi kaldede til at være „menneskefiskere" (se Jer. 17:18, Matt. 4:19), hvilket vil sige, at vi må kaste os ud i vor kaldelse med fast beslutsomhed om, hvad det er vi har brug for at forkynde; men med hensyn til, *hvordan* vi skal handle i hvert enkelt undervisningsøjeblik, må vi være fleksible nok til at *kaste vore net ud på den anden side af båden*, når Anden tilskynder os til det.

Ved at gøre det, kan vi drage mængder til Kristus — og skulle det uheldigvis ske, at der kun vil blive én, hvor stor skal da ikke jeres glæde være med ham i vor Faders rige! (Se L.&P. 18:15-16)

Anvendelse af formål i undervisningen

AF BOYD K. PACKER

Lærere er vekselere, der handler med tid. De virker som vekselere, der hjælper store grupper af elever til at investere deres tid på fornuftig vis. De har til opgave at skaffe hver enkelt elev passende dividender af sin indsats. I denne henseende, som vekselere for andres tid, kan det være rigtigt at overveje følgende:

En omhyggelig revision af ens benyttelse af tiden er altid på sin plads. Afgør samvittighedsfuldt, hvad du forventer at opnå med tiden. Med andre ord, hav et formål.

Afgør omhyggeligt hvilke idéer eller tanker, eleven vil modtage som dividender af den tilbragte tid. Elever bevarer som regel idéer og principper; kun sjældent bevarer de kendsgerninger.

Udvælg fra de mange til rådighed værende kendsgerninger tilstrækkeligt til at belyse dine idéer. Vælg kun kendsgerninger nok til at befordre idéerne men ikke så mange, at de tilslører dem.

Begynd effektivt i kirkens klasser. En kort, højtidelig andagt er en godt anvendt tid som beredelse af eleverne. Den bør øjeblikkeligt efterfølges af en eller anden produktionskabende handling.

Tænk over, hvad der opnåes ved at du selv optager hele tiden. Det er muligt, at det er den klogeste lærer, der lader eleverne få en stor del af lektietiden og hjælper dem til at bruge den fornuftigt.

Vær opmærksom på tiden *under* lektiepræsentationen. Skrid fremad efter en regelmæssig, systematisk plan gennem lektien, det enkelte afsnit og hele kurset.

Dobbelt udbytte komme til den opmærksomme, effektive klasseværelsesbestyrer i form af påvirkede, vel-disciplinerede elever. Husk at elever, som alle andre, er betænkelige ved at følge en uorganiseret lærer, én der spiller tiden.

Præcision er en vigtig karakteregenskab for en lærer. Det er et grundlag, ikke noget tillæg.

En af de mest effektive metoder, vi kan bruge for at opnå kontrol over klassen, er at give eleverne det indtryk, at vi betragter den enkelte elevs tid som noget værdifuldt. Fem minutter brugt i klassen til at foretage åbning af elevernes navne kan blive til fjorten timer og ti minutter i løbet af skoleåret. Den effektive lærer kan let reducere den tid til én time og tredive minutter, og endda betydeligt mindre, hvis han kalder eleverne til at hjælpe. Optælling, uddeling af papirer, for sen start, unødvendige kontorfunktioner — alt sådan noget stjæler gennemsnitligt måske så meget som tyve minutter af den tid, der er beregnet på undervisning, og flere timer mere end det, der er planlagt for mange universitetsstudier. En søndagsskolelærer bruger muligvis lidt over fire timer om året med at foretage optælling . . . (Denne artikel er fra *Teach Ye Diligently* af Boyd K. Packard. Copyright 1975 ved Deseret Book Company. Benyttet med tilladelse.)

Forberedelse af lektion

Evangelie-lektioner er som regel lektioner, der behandler indstilling og opførsel. Kendsgerninger er kun redskaber eller udstyr, der er nødvendigt for at opnå forståelse.

At styre mange menneskers tid i et klasseværelse med udbytte, kræver megen forberedelsestid for læreren. Lektien kendsgerninger udgør den mekaniske ramme og lærer gennem almindeligt studium.

En finere forberedelse, den „afpuddende“ forberedelse, kan altid foretages, mens du udfører din daglige gerning. Mens du udfører manuelt arbejde, på rejse, under alle disse alt for ofte spildte øjeblikke, bereder den „idé-fulde“ lærer ikke bare imorgens lektion mens foretager også almindelig forberedelse til mange kommende lektioner ved at betragte livet og naturen og gennem bøn.

Husk på at Frelseren ofte bad og stode på meditation og observering, sådan som det ses i hans lignelser og anden form for belæring.

Store lærere bruger altid deres tid klogt. En inspirerende lærer indrømmede, da han blev rost for den udstakte kendskab til litteratur, som gennemstrømmede hans lektioner, at han havde lært det meste af det udenad, mens han pløjede sine marker. En anden, som syntes at have et endeløst repertoire af illustrationer og historier, indrømmede, at han havde samlet næsten allesammen, mens han udførte sit sædvanlige arbejde.

Skriftens opfordring til „altid at opbevare livets ord i sindet, og det skal gives jer i samme stund, den del, der skal udmåles hver“ (L. & P. 84:85), har megen betydning for forkyndere af Jesu Kristi evangelium. Lad jeres sind be-

standigt optages af observering, meditation og bøn; og lad altid jeres hånd være nær ved en blyant og et stykke papir til at nedskrive det vigtigste af sådanne forberedelser, før de forsvinder lige så sikkert som tiden selv.

I undervisning har vi et bestemt „et eller andet sted“ at nå hen, og der må være en plan at følge. Vi må være meget opmærksomme overfor målet. Lykkeligtvis gøres der meget i kirken m.h.t. at udarbejde lektiematerialer. Formålene overvejes omhyggeligt, og planerne organiseres med omhu, så man, når blot man er nogenlunde opmærksom, kan udforme målene.

Overblik

Jeg har altid syntes, at det var nyttigt for eleven at have et overblik over hele kurset til at begynde med. Hvis man har et overblik over kurset eller emnet, kan læreren gå tilbage og udfylde detaljer, og meget mere vil blive lært . . . Da elever, der ved, hvor de er på vej til, vil samle oplysninger hen ad vejen. Klassen vil komme til at betyde mere for dem. De vil med andre ord have et formål i tankerne . . .

Lad dem se planen

Hvis jeg var entreprenør og igang med at bygge en kontorbygning eller et shopping-center, ville jeg gøre mig umage for, at alle, der var involveret i byggeriet, fik planerne for byggeriet at se. Måske ville nogle af de detaljerede planer og specifikationer ikke interessere andre end specialisterne, men ikke desto mindre ville jeg have, at enhver skulle se en tegning over bygningen, så de blev klare over, hvordan den ville komme til at se ud. Så ville de i hvert fald vide en smule om, hvordan deres eget arbejde ville passe ind i helheden . . .

Bestemte mål

En klog lærer vil ved forberedelsen af lektionen have bestemte mål i tankerne. Han vil forud bestemme sig til, hvad han ønsker at forkynde, og hvorfor han ønsker at gøre det. For eksempel kan en lektion om profeten Joseph Smiths martyrdød og Brigham Youngs overtagelse af præsidentembedet for kirken gives, uden at den har synderlig indflydelse på elevens liv. Hvis læreren imidlertid har sat sig bestemte mål med sin lektion, kan han give den en meningsfyldt betydning for sine elever.

Det er vigtigt, at lektionerne sammenlignes med os selv.

„Derfor talte jeg til dem og sagde: Hør profetens ord, I, der er en levning af Israels hus, en gren, som er blevet af hugget; hør profetens ord, som blev skrevet til hele Israels hus, og *anvend dem på jer selv*, så I må have håb såvel som jeres brødre, fra hvem I er blevet afbrudt, thi således har profeten skrevet.“ (1. Ne. 19:24, fremhævelse tilføjet.)

Og hvad så?

Med mindre budskabet anvendes på os selv, vil især unge mennesker ikke se megen mening med det. For eksempel har unge mennesker ofte vanskeligt ved at se nogen forbindelse mellem det, der skete i Det gamle eller Det nye Testaments tid eller i kirkens historie — og os her og nu.

Hvis lektien bruges efter anvendelsestekniken, kan de mere umiddelbart forstå anvendelsesmuligheden i deres egen tilværelse.

En bestemt lærer brugte en „Og hvad så?” — prøve ved forberedelsen af enhver lektie. Han forestillede sig i tankerne en af sine elever sige: „Og hvad så?” Så ville han finde en eller anden forklaring på, hvordan undervisningen af denne lektie var af betydning lige nu. Det forandrede både hans forberedelse og hans præsentation.

Hvis vi kan slå bro over det daværende og det nuværende vil det være muligt at øve god indflydelse på de unges tilværelse.

Det er af værdi for læreren — hvad enten det er i en klasse, i familien, en prædiken eller en tale — at skrive et formål med den efterfølgende lille formel.

Afgør først, hvad du ønsker at forkynde, og tilføj så:

for at

På den tomme plads skriver du noget, som du ønsker, at klassemedlemmerne skal *gøre* i overensstemmelse med det, du har fortalt dem.

Lad os for eksempel tænke os, at du underviser teen-age piger, og at lektionen angår præstedømmets gengivelse. Formelen kan så udfyldes omtrent således:

Lektien titel: Præstedømmets gengivelse

Formål: At vise at præstedømmet blev gengivet af himmelske budbringere med myndighed

Forat: Pigerne skal opmuntre de unge mænd, som de kommer sammen med, til at gøre sig umage med at komme regelmæssigt til præstedømmets møder.

Hvis du har tænkt på dette, vil du sige noget andet i klassen, end du ellers ville have gjort. Du vil fremføre noget, som pigerne kan gøre for at anvende lektionens budskab.

Dette bringer os til dette „her og nu”. I klassen vil du sige noget om de unge mænd, som pigerne kommer sammen med. Du vil drøfte med dem, hvordan en ung pige kan opmuntre en ung mand til at komme til præstedømmemødet. Virkelige forhold i livet og eksempler fra deres eget liv idag kan bringes ind i lektionen, ikke bare historie. På den anden side kan en lærer følge lektiehæftet og fremstille kendsgerningerne korrekt og alligevel stadig have pigerne siddende i klassen med den tanke i hovedet: „Hvad kommer det mig ved?” Hvis du tilføjer: „For at” til din lektie, vil du et eller andet sted i diskussionen nævne noget af interesse for eleverne . . .

. . . det er nyttigt for en lærer at begynde i verden sammen med eleverne, og derpå lede dem omhyggeligt til en højderig, hvorfra han for dem kan udpege verdenerne udenfor.

I 1938 talte præsident J. Reuben Clark, jr over emnet „Kirkens fastlagte kurs for undervisning”. Han fremsatte i en næsten „hellig skrift-udtalelse” deres formål, som underviser i kirken.

„Kirken er Guds organiserede præstedømme. Præstedømmet kan eksistere uden kirken, men kirken kan ikke eksistere uden præstedømmet. Kirkens mission er for det første at undervise, opmuntre, hjælpe og beskytte det

enkelte medlem i hans stræben efter at leve et fuldkomment liv, timeligt og åndeligt, således som det er udtrykt i evangeliet : „Så vær I da fuldkomne, som jeres himmelske Fader er fuldkommen,” sagde Mesteren. Og for det andet skal kirken opretholde, undervise, opmuntre og beskytte, timeligt og åndeligt, medlemskabet som en gruppe i den efterlevende af evangeliet; for det tredje skal kirken militant proklamere sandheden, påkalde alle mennesker til at omvende sig og leve i lydighed mod evangeliet, „for hvert knæ skal bøje sig og hver tunge bekende” (L.&P. 88:104). I alt dette er der for kirken og enhver af dens medlemmer to vigtige ting, som ikke må overses, glemmes, overskygges eller tilsidesættes:

For det første: At Jesus Kristus er Gud Søn, Faderens enbårne i kødet, verdens Skaber, Guds Lam, offeret for verdens synder, Forsoneren for Adams overtrædelse; at han blev korsfæstet; at hans ånd forlod hans legeme; at han døde, at han blev lagt i graven; at han den tredje dag blev genforenet med sit legeme, som igen blev levende; at han blev oprejst fra graven som et opstandent væsen, et fuldkomment væsen, opstandelsens første frugt; at han senere opsteg til Faderen; og at formålet hans opstandelse kan ethvert menneske, der er født ind i verden siden begyndelsen, på samme vis bogstaveligt opstå. Denne doktrin er så gammel som verden. Her erklærede: „Når min sønderslidte hud er borte, skal jeg ud fra mit kød skue Gud, hvem jeg skal se på min side; ham skal mine øjne se, ingen fremmed!” (Job 19:26, 27)

Det opstandne legeme er af kød og ben og ånd, og Job udtalte en stor og evig kendsgerning. Disse positive kendsgerninger og alle andre, der rummes deri, må alle erkendes fuldtud, i oprigtig tro, af ethvert medlem af kirken.

Det andet punkt, som vi må ofre hele vor tro på, er: At Faderen og Sønnen virkeligt og i sandhed og bogstaveligt viste sig for profeten Joseph Smith i et syn i lunden; at andre himmelske syn fulgte efter for Joseph og andre; at evangeliet og det hellige præstedømme efter Guds Søn ord virkeligt og bogstaveligt blev gengivet til jorden, hvorfra de var gået tabt gennem apostasi fra den oprindelige kirke; at Herren igen opbyggede sin kirke med Joseph Smiths hjælp; at Mormons Bog er nøjagtig, hvad den udgiver sig for at være, at der til profeten kom talige åbenbaringer til vejledning, opbygning, organisering og opmuntring til kirken og dens medlemmer; at profetens efterfølgere, på samme måde kaldet af Gud, har modtaget åbenbaringer, således som kirkens behov har krævet det, og at de vil fortsætte med at modtage åbenbaringer i den udstrækning kirken og dens medlemmer, efterlevende de sandheder, som de allerede har, vil få brug for; at dette i sandhed er Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige; og at dens grundlæggende lære er de love og principper, som findes i trosartiklerne. Disse kendsgerninger, hver eneste af dem sammen med alt, hvad der nødvendigtvis hører ind under dette eller følger deraf, må stå uforandret, uden begrænsninger eller udvinding, undskyldning eller undgåelse; de må ikke bortforklares eller undertrykkes. Uden disse to grundlæggende doktriner ville kirken ophøre med at være kirken.

Enhver, som ikke fuldtud accepterer disse doktriner med hensyn til Jesus af Nazaret og gengivelsen af evangeliet og det hellige præstedømme, er ikke en sidste dages hellig; de hundredtusinder af trofaste, gudfrygtige mænd og kvinder, som udgør den store gruppe af kirkens medlemmer, tror alt dette fuldt og helt; og de støtter kirken og dens institutioner på grund af denne tro.

Jeg har udspecificeret disse forhold, fordi de er alfa og omega med hensyn til kirkens plads og stilling, både i denne verden og i evigheden. Når vi kender vores virkelige stilling, kan vi forandre vores opfattelse, hvis den behøver det; vi kan indrette vores kurs efter behov. Og her kan vi passende minde om det, som Paulus sagde:

„Men om så vi selv eller en engel fra Himmelen forkyndte jer evangeliet i strid med det, vi har forkyndt jer forbandet være han!“ (Gal. 1:8)“

Denne udtalelse af præsident Clark, der talte for Det øverste Præsidentskab, er for mig grundlaget for alle lærere i kirken. Der går aldrig et år, uden at jeg på ny omhyggeligt læser den. Enhver lærer bør læse den i dens fulde udstrækning.

Må enhver af os, som forældre og lærere i kirken, følge det sunde råd og den visdom, der her er givet os og således forbedre vores undervisning om vigtige evangeliske principper.

EN LÆRERS KVALIFIKATIONER

Det vigtigste redskab for en lærer, der skal undervise om evangeliets principper, er et personligt vidnesbyrd om, at de er sande. Intet mål af lærdom, af studium, intet nok så stort antal videnskabelige grader kan indtage dette vidnesbyrds plads, som er den allervigtigste kvalifikation for læreren indenfor vort skolevæsen. Ingen lærer, som ikke har et virkeligt vidnesbyrd om Evangeliets sandhed, således som den er åbenbaret og tros af sidste dages hellige, et vidnesbyrd om, at Jesus er Messias og Guds Søn, og om Joseph Smith's guddommelige mission — heri indbefattet realiteten af Det første Syn — har nogen som helst berettigelse som lærer inden for Kirkens skolesystem.

Dette betyder ikke, at vi vil udelukke en sådan lærer af Kirken (overhovedet ikke. Vi vil begynde at arbejde med dem i kærlighed, i al tålmodighed og langmodighed, for at vinde dem for den kundskab, hvortil de som gudfrygtige mænd og kvinder er berettigede; men det betyder, at vor Kirkes skoler ikke kan bemandes med uomvendte lærere uden vidnesbyrd.

Med hensyn til jer lærere er det ikke nok med et slet og ret vidnesbyrd. Foruden dette skal I være i besiddelse af en af de sjældneste og mest værdifulde af alle den menneskelige karakters sider: moralsk mod. For hvis I mangler moralsk mod til at bekende jeres vidnesbyrd, vil det kun nå til eleverne efter at være i den grad „pakket ind“, at det vil være vanskeligt for ikke at sige umuligt for dem at opfange det; og den åndelige og fysiske virkning af et svagt og vaklende vidnesbyrd kan godt være virkelig skadeligt i stedet for, at det skulle have været til hjælp.

J. Reuben Clark

*Solnedgang ved stranden ved Salalah.
Fiskerbåde sejler stadig ud fra denne
bugt, hvor Nephi kan have bygget sit
skib.*

Søgen efter Lehis spor

AF LYNN M. OG HOPE A. HILTON
Fotograferet af Gerald W. Silver

Bountiful

Vi blev meget velsignet i vore anstrengelser for at få visa til Salalah i Dhofar (se Illustration nr 7). Vor anmodning adskillige måneder før i USA var høfligt men bestemt blevet nægtet. Dhofar var et omstridt område mellem Oman og Yemen og ikke noget sikkert sted for turister. Da vi ankom til Maskat i Oman, henvendte vi os til informationsministeren, en ung mand som talte flydende engelsk, og forklarede ham, at vi var kommet helt fra Amerika for at se de store træer i Salalah, fordi vi havde en gammel bog, som fortalte, at en semitisk familie måske byggede et skib af disse træer for at sejle til Amerika, hvor deres efterkommere blev til indianerne. Han var forbøffet.

„Salalah er min hjemegn og der er store træer dér, men jeg har aldrig hørt dén historie før.“ Han indvilligede i at give os pas til krigszonen, hvis vi ville bringe ham nogle introduktionsskrivelser fra USA-ambassaden i Kaskat. Vi opnåede også at få disse breve. På grund af den spændte militære situation, blev vi bedt om at flyve derned den ene dag og vende tilbage den næste. Vi var naturligvis skuffede

over kun at have 24 timer i Salalah, men var selvfølgelig glade for enhver mulighed. Vi fandt senere ud af, at dagen før vores ankomst til Maskat havde oprørslederen overgivet sig til sultanen af Oman og derved afsluttet tretten års fjendtligheder. Og således var informationsministeren to dage efter vores ankomst til Oman villig til at udstede pas for os til krigszonen.

„Vi blev overordentlig glade, da vi kom til strandbredden,” sagde Nephi. „Vi kaldte stedet ‚Overflødighed‘, fordi der var så megen frugt og vild honning, og alt dette var beredt af Herren, for at vi ikke skulle omkomme. Og vi så havet, som vi kaldte Irreantum, som i oversættelse betyder: Mange vande.

Og det skete, at vi slog lejr på stranden.” (1. Ne. 17:5-6) Nephi frydede sig over at komme til Bountiful (Overflødighed); vi var lykkelige over at være kommet til Salalah. Alle vore undersøgelser før vi forlod USA havde ført os til den konklusion, at dette lille land, det eneste sted på hele den 2200 km lange sydlige kystlinje med nok fugtighed til, at der kunne vokse træer overhovedet, virkelig var det gamle

Bountiful fra Nephis optegnelser. (Se illustration nr 10) Vi ølte allesammen betydningen af den gamle historie — men aldrig så levende som nu — da vi spadserede på den kyststrækning, hvor Nephi kan have forklaret Det gamle Testaments beretninger for sine brødre, og fortalt om miraklerne, der havde bragt israelitterne ud af Egypten. Her kan Nephi have båret vidnesbyrd om sin tro på de mirakler, som Herren ville udføre for at lede dem, som efterkommere af Mose folk, tværs over havene til Det forfættede Land. (1. Ne. 17: 23-32, 49-51)

Den gamle røgelses-vej går gennem sand- grussletterne, over Qarab bjergene mod nord og ned gennem den måneformede Salalah-slette, der er 12 km bred på det bredeste sted. Qara-bjergene omslutter hele denne lille slette, og deres sydlige skrænter er dækket med vegetation, der vandes af monsunsvindene, der strøjer dette sted og intet andet på hele den sydlige kyststrækning af den arabiske halvø.

Adskillige strømme løber ud på kystletten. Ein Arzat, en betydelig kilde, vil have været et logisk sted for det lejrophold på to eller tre år, som har været nødvendig for at give den lille koloni tid til at skaffe forsyninger og bygge et skib. Hvis Lehi havde ønsket det, kunne han have benyttet kildevand til at vande landbrugsarealer med. Og da Nephi specielt nævner „megen frugt“ og „sædekorn“ i omtalen af deres forsyninger, må de have skaffet sig dem netop her i Bountiful. (1. Ne. 18:6)

Men selvfølgelig, hvis vores konklusioner om, at Salalah virkelig er Bountiful, så var Lehis koloni ikke de eneste mennesker der. Dette var slutningen af røgelses-vejen, hvor røgelsestræerne vokser, så der må også have været landmænd, købmænd, kroer, forretningsfolk, osv. Og foruden landevejskaravanerne må der have været søfolk og skibe, for Salalah var også en havneby. Det menes, at skibe fra både vest, nord og øst — endog fra Judæa — har besejlet den lille havn.

Nord for Qara-bjergene, ikke på de vandrige sydskråninger, breder sig umådelige marker med røgelsestræer. Kyststrækningerne ved Salalah er rigt bebovandede på de steder, hvor vand kommer fra de talrige vandløb, men derudover er landet lige så øde som de fleste steder i det sydvestlige Amerika. Bjergskrænterne var helt dækket af høftehøjt græs og klynger af kæmpestore figentræer. Vores riftebærende fører fortalte os, at i monsuntiden er dalene fyldt med tåge og regn, og bebovningen bliver helt tropisk. Vilde blomster og lige så vilde honningbier gør deres fælles pligt på disse skrænter. Vi så bikuber næsten skodesløst anbragt i hule træer.

Et interessant bevis på, at vejret ikke havde forandret sig meget i de sidste 2000 år i Dhofar, kommer fra forfatteren til *Periplus*, som siger: „Røgelsestræ-landet8Dhofar er) bjergrigt og utilgængeligt, indhyldt i tykke skyer og tåge og udsender bestandigt en duft af røgelse fra træerne.“ (*The Periplus*, side 33) Andre opdagelsesrejsende, som var kommet forud for os, beretter om lignende forhold; Bertram Thomas beskriver i 1920'erne om de „tætbevoksede vandløb“ (*Arabia Felix*, side 100. New York 1932), og Wilfred Thesiger skrev: „Jungletræer . . . og på skrå-

ningerne store figentræer, der hæver sig over vindblæst græs som egetræer i en engelske park.“ (Thesiger, side 47)

Vi undrede os over, at han kaldte dem for figentræer, for figentræer er forholdsvis små og af overmåde blødt træ — slet ikke egnede til at bygge skibe af. Da vi selv vandrede over disse bakker, så vi, at de ikke var figentræer af den almindelige slags men „jumaise“ eller „sycamorefigner“, en hård træsort, der producerer en sød frugt. Nogle af træerne var så store, at vi ikke kunne omslutte stammerne med armene, og de fleste nåede en højde på 15 meter. Træet er meget stærkt, modstandsdygtigt overfor havvand og næsten fri for knaster. „Jumaise“ — tømmer bruges den dag i dag ved skibsbygning.

Hvis Salalah virkelig er Bountiful, så overdrev Nephi ikke, da han kaldte landet for Bountiful (Overflødelighed) på grund af dets frugtbarhed. Det får liv ved berøring med vand, og de stedlige landbrugere forsikrede os, at de høster alfalfa ti gange om året. Vi så en hel plantage fuld af frugter — citroner, limefrugter, appelsiner, dadler, bananer, grapefrugter, abrikoser, kokosnødder, figner og meloner — og i overflod af vilde blomster. Hvide jasminer hang i guirlander fra træerne; vi kunne fornemme lugten af blomster i brisen. Kvæg græssede på bjergskrænterne. På godt vandede områder voksede græsset os over hovedet — mere end 180 cm højt.

Hvis dette sted kunne kvalificere sig som værende Bountiful, måtte der endnu en ting til, nemlig den klippe, hvorfra Nephis ældre brødre truede med at ville kaste ham „i havets dyb“ (1. Ne. 17:48); en handling, der næppe kan udføres fra en sandfyldt bred. Mod øst strækker kysten sig, så langt man kan se, men mod vest afbrydes Salalah-kysten pludselig af storstående klipper, der rejser sig 30 meter næsten lodret op i luften, direkte fra havet. Vi klatrede fra landsiden op til toppen og fandt dér et kanon-fort. Synet lodret ned til de skummende bølger fik os til hurtigt at trække os tilbage. Vore tanker tumlede med spørgsmålet: kunne Nephi være blevet truet af sine brødre på dette sted eller ét lige i nærheden?

Vore spørgsmål med hensyn til sædekorn, frugter, vild honning, klipper og træer, der egnede sig til skibsbygning, var således besvaret tilfredsstillende, men ét vigtigt spørgsmål forblev ubesvaret: hvor kunne Nephi være taget hen for at finde malm til at lave værktøj af? Klare over vores hurtigt udløbende frist til at forlade Salalah havde vi ikke tid til at søge på malm og gå gennem bjergene. Men lokale folk fortalte os, at der ligger en jernmine i en nærliggende provins. Selvom der på Nephis tid ikke har været nogen nærmere, ville han have været i stand til at foretage den 10-dages rejse til Jabal Al Akhdar for at skaffe sig malm dér. Men vi mente dog, at Nephi sandsynligvis havde fundet sin egen mine under Herrens inspiration, snarere end at være gået til en allerede eksisterende mine, for han siger, at han skaffede sig ild ved at slå to sten mod hinanden, og at han måtte lave en bæg af dyreskind til at blæse på ilden. (1. Ne. 17:10-11) Selvfølgelig havde han ikke måttet improvisere et så primitivt udstyr, hvis folk på stedet allerede havde en jernindustri. Vi tænkte på,

Yderst til venstre: Morbærligen-trær gror i Salalah, det eneste sted på den arabiske sydkyst, hvor træerne bliver store nok, så de kan anvendes til tømmer.

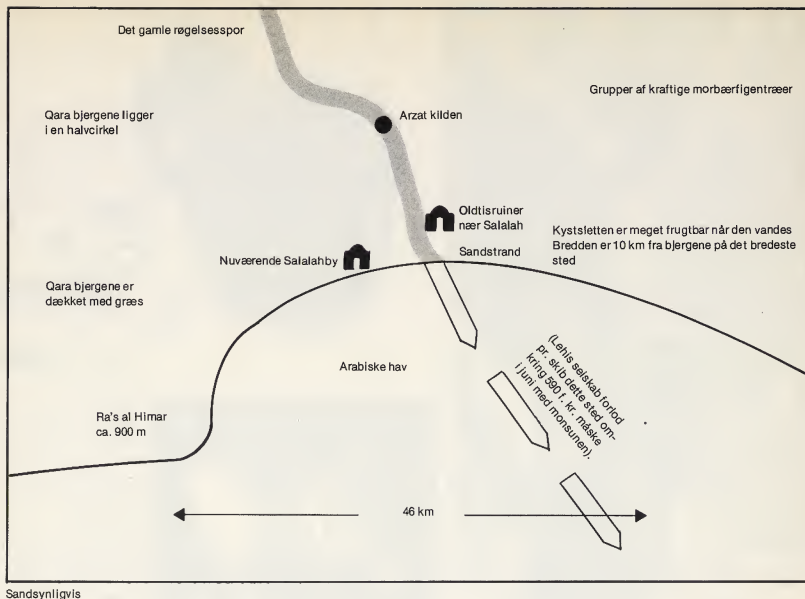
Øverst: Myrra — den store mørke klump — er en tørret art gummi fra myrratræet, og de små lyse klumper er gummi fra virak (røgelse) træer. I århundreder har de begge været brændt som røgelse i templer over hele mellemøsten og også i israeliternes templer i Jerusalem.

Lille billede: Salalah er det eneste sted langs hele den arabiske sydkyst, der modtager de kraftige monsun-regnskyl, hvilket får palmer og anden tropisk vegetation til at vokse sig kraftig som billedet her viser.

hvor meget han mon havde lært i landsbyerne langs kysten og om den jernindustri, som var i fuldt swing i Aqaba, da han drog derigennem flere år tidligere. Vi kunne ikke sætte spørgsmålstegn ved om jernarbejde var et kendt håndværk for Nephis samtidige. Esajas 54:16 beskriver, hvordan smede lavede stål af jern ved at bruge trækulsild. Adams oldebarn, Tubal Kain var den første metalarbejder, beskrevet i selve menneskehedens barndom (1. Mos. 4:22). Seks henvisninger i Mormons Bog fastslår, at nephiterne i Amerika brugte jern og stål (Se 2. Ne. 5:15; Jared 8; Mosiah 11:3, 8; Ether 7:9, 10:23). Uden tvivl har Nephi videregivet denne kunnen til sine børn og børnebørn.

Vi hengav os nogle få øjeblikke til andagt og forestillede os, hvordan det skib var, som Nephi havde bygget. Vant til industrielle metoder, som vi er, var vi bestandigt blevet overrasket over de håndværksmæssige traditioner, som vi

havde bemærket på vejen ned langs kysten, hvor hver generation overtager kunnen og viden fra den foregående. I Yanbu i Saudi Arabien spurgte vi en skibsbygger, hvor hans tegninger var; han pegede på sit hoved. I hans Indre var planerne tilstrækkeligt detaljerede til at udlægge dimensionerne på det skib, han var ifærd med at bygge, at fæstne spanterne til kølen og at fastgøre planker til spanterne uden at konferere med nogle tegninger og mål. I de værfter vi besøgte i Jiddah og Salalah, lagde vi mærke til to forskellige skibsbygningsmetoder. I begge tilfælde lagdes kølen først, og spanterne fastgjordes dertil. Og disse spanter blev altså lavet af træ, hvis bøjninger gav den ønskede vinkel. Planker blev fastgjort til skelettet enten ved at bruge søm eller ved at „sy“. Ved den første metode borede man huller gennem planken og spanten med et metalbor i en håndboremaskine. Gennem hullerne blev

derefter drevet en stor jernkile med olieret hamp pakket omkring skaffet under hovedet. Naglens spids blev på indersiden slået over for at holde den på plads.

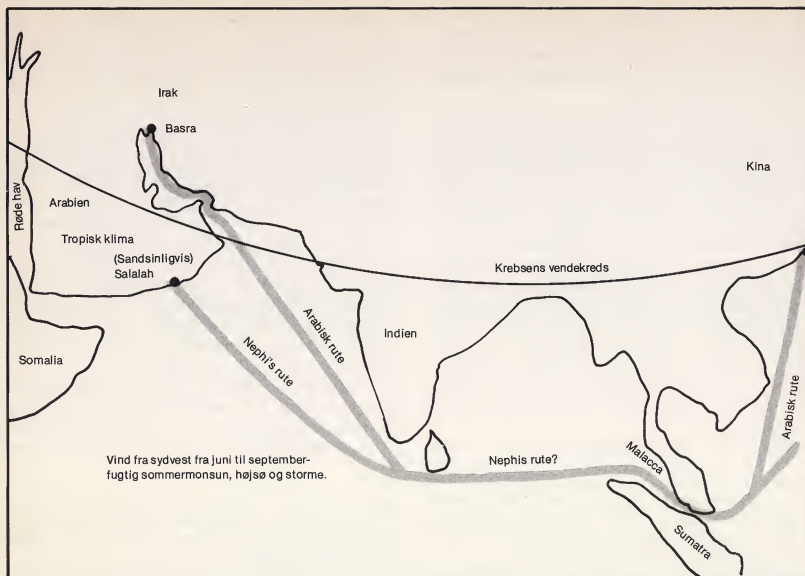
Ved „synings“-metoden borede man først en serie huller alle steder, hvor plankerne mødtes og derefter bandt man dem tæt sammen med hampereb, hvorefter sammenføje-ningerne tætnedes. Plankerne blev sammenføjede med spanter på samme måde. Det var interessant, at denne skibsbygningsmetode kun bruges i Yemen og i Oman og øjensynligt kan føres tilbage til oldtiden. Nagle-metoden benyttedes i Yanbu og Jiddah i Saudi Arabien.

Det er klart, at Nephi ikke byggede sit skib „efter menneskers vis“ men „som Herren havde vist mig“ (1. Ne. 18:2). Denne undersøgelse af konstruktionsteknikken tjener kun til at vise, at det at Nephi var bekendt med skibsbygningsmetoder ikke var noget mærkværdigt eller usandsynligt. Han byggede i et område, hvor skibsbygning var kendt. Ja, selv om Nephis skib ikke var „efter menneskers vis“, så har Nephi sandsynligvis brugt en række metoder og systemer og udseende, som var kendt af hans tids mennesker.

Nephi kan have fældet sine egne træer og trukket dem ned til sandstranden ved hjælp af kameler; eller han kan have købt allerede forarbejdet tømmer af lokalbefolkning-

gen. Han fortæller os ikke noget om, hvorfra han fik sit tømmer, men han siger, at det færdige skib „var godt, og arbejdet derpå aldeles udmærket“ (1. Ne. 18:4)

Vi antog at kolonien efter flere børnefødsler må have omfattet minimalt niogfyre mennesker på det tidspunkt indskibningen fandt sted, nemlig sytten voksne og toogtrediven børn, heraf antagelig et gennemsnit på fire børn fra syv af ægteskaberne i otte år, plus to andre sønner (Joseph og Jakob), født af Lehi og Sariah, samt børn af Ishmaels to sønner, som de fik før afrejsen fra Jerusalem (1. Ne. 7:6). Men selvfølgelig kan familierne have fået endnu flere børn, der kunne give en gruppe på femogtres eller deromkring. For at give plads til en gruppe af den størrelse, regner vi med et skib, der må have været mindst 18 meter langt. Vi så adskillige fartøjer af den størrelse blive bygget med håndkraft og uden tegninger på de værfter, vi besøgte. Foruden menneskene var skibet nødt til at medbringe nok af frugter, kød, honning, forsyninger, sædekorn, telte og personlige ejendele til hele kolonien (1. Ne. 18:6). Et atten meter langt skib vil ikke have været usandsynligt stort, mange af de fartøjer, der nu besejler Det indiske Ocean og Rødhavet, er helt op til 54 meter lange, og allesammen håndbyggede. Uden tvivl havde Nephis skib et bredt dæk, for vi får oplyst, at brødrene og deres koner morede sig

Den gamle arabiske søvej og Nephis mulige sejlroute.

Monsuner. (I det 8. århundrede da Mausur var kalij sejlede arabiske dhows (skibe) med monsunens hjælp fra Basra i Irak tværs over det indiske ocean til Malakkastrædet, og derfra op til Canton i Kina, hvilket alt-sammen tog 120 dage at sejle. De afsejlede i juni når vestenvinden satte ind. Nephis rejse til Amerika var tre gange så lang som turen fra Basra til Canton; derfor kan Nephis rejse fra Bountiful til Amerika have taget ca. et år).

på skibet med deres vilde sange og danse (1. Ne. 18:9). At danse ville have været umuligt, hvis skibet kun havde haft spanter og sidevægge. Nephis skib har sandsynligvis haft sejl og rør eller anden form for styretøj, for Nephi siger, at han „styrede fartøjet“ (1. Ne. 18:22) Vi spurgte en skibsbygger, hvor mange arbejdsdage det ville kræve at bygge et atten meter langt skib. Han regnede ud, at de femogtredive mand, som arbejdede på hans værft, kunne gøre det på femogfyrre dage, eller ialt 1.575 arbejdsdage. Nephi havde, i det mindste noget af tiden, otte arbejdsdygtige mænd i sin fars koloni, og muligvis hjælp fra nogle af børnene — især Ishmaels sønnesønner, som omtrent har været mellem tretten og sytten år gamle. Hvis de alle arbejdede sammen, kan det antagelig have bygget et sådant skib på omkring 197 dage. Har skibet været større, og det kan det udmærket have været, vil det selvfølgelig have krævet mere tid. Og dage, hvor man ikke arbejdede, kan have inkluderet sabbatdage, de jødiske helligdage, samt de dage, hvor Nephi arbejdede alene, før de andre begyndte at hjælpe ham. Det er således let at se, at det må have taget mindst ti tolv måneder at bygge skibet. Da man må gå ud fra, at ikke alle mænd har kunnet arbejde på skibet hele tiden — på grund af sygdom, familieproblemer, jagt, landbrugsarbejde osv. — er det mere

sandsynligt, at bygningen af skibet må have taget et godt stykke over et år. Og da Nephi også var nødsaget til at smelte jern, forarbejde værktøj og sandsynligvis også fælde og forarbejde sit eget tømmer, er det sandsynligt, at skibsbygningsprojektet let har varet mere end to hele år.

Det har bestemt været et mirakel for Nephi, der sandsynligvis var født og opvokset i Jerusalem, at konstruere og bygge et skib, der kunne bringe så mange mennesker sikkert ud på så lang en rejse. Hans land havde gjort forsøg med en flåde på Salomons tid, men Hiram havde erfarne søfolk. (1. Kong. 9:26-27). Dommernes Bog 5:17 taler om søfarere fra Dan og Asher, men føniskerne og filisterne ejede det meste af havkysten, hvorved de selvfølgelig afskar hebræerne fra megen erfaring som søfolk. Da kong Josafat af Judæa forsøgte at genoplive skibsbygningsindustrien i Aqaba, halvtreds år efter Salomon, blev skibene ødelagt, endnu inden de kunne få sat sejl (2. Krøn. 20:35-36, 1. Kong. 22: 48-49. Byen Aqaba kaldes her for Ezjongeber, der var dens navn på den tid. O. a.) Med andre ord var hebræerne meget begrænsede i deres kendskab til havet.

Mens vi var i Slalah, fik vi også bekræftet den meget vigtige kendsgerning, at monsunvindene, der dækker Qara-

bjergene med livgivende fugtighed om sommeren, også forsyner Salalah med en handelsrute. Som optegnelserne over skibenes rejser tydeligt viser, kommer vindene fra oktober til maj fra nordøst; fra juni til september kommer de fra sydvest (se illustration nr 11).

Skibe har eksisteret i århundreder før Lehi langs det sydlige Arabiens kyst, og det er utvivlsomt, at araberne havde udforsket hundreder af kilometre af kyststrækningen. Men den første optegnelse, vi var i stand til at finde om nogen, som sejlede ud på det åbne hav, er fra det første århundrede efter Kristus, da en romersk navigator, Hippalus, af araberne hørte om sæson vindene og åbnede en ny handelsrute tværs over havet mellem Rødehavet og Indien (*Encyclopædia Britannica*, 10:1146, 1971) „Det var en sensationel opdagelse, og snart efter rejste folk fra området ned langs den arabiske kyst, gennem strædet ved Hormuz, over Det indiske Ocean, langs med Hadhramaut, op gennem Rødehavet eller ned langs den østlige Afrika-kyst” ved hjælp af de vedvarende sæsonvinde (*Ghost Ships*, side 26; se også *Oman in Colour*, side IV. Udgivet af Det omanske Sultanat, 1974)

I det sjette århundrede sejlede arabiske skibe hele vejen

Herunder til venstre og højre: Skibsbyggeri ved Jiddah. Denne store dhow (et enmastet, arabisk skib med latinersejl) bygges af planker fastgjort til træspanter. Kun håndværktøj benyttes og skibsbyggeren har „tegningen” i hovedet. Skibe af denne størrelse gjorde historiske rejser til Kina, Zanzibar og Indien.

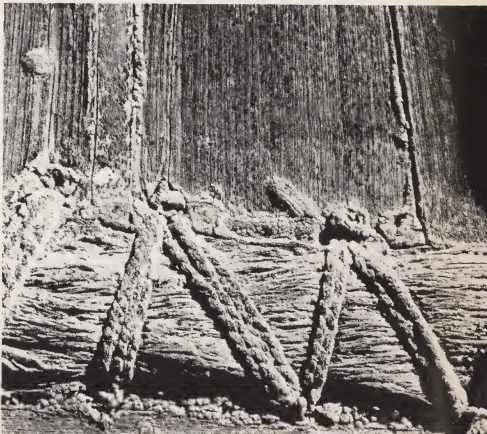

fra den arabiske halvø til Kina. Arabiske skibe så at sige red på Monsunens stærke vinde til Malabar-kysten i Indien, derfra til Ceylon, tids nok til at nå sommermonsunen (juni til september) og hurtigt sejle tværs over den ofte meget farlige bengalske bugt, forbi Nikobar-øerne, gennem Malaga-strædet og ind til det sydlige Kina (se illustration nr 11). Derfra var de i stand til at foretage en hurtig men ofte farlig tur, der kunne vare tredive dage, op til hovedhandelsstationen ved Kanton i Kina. Turen fra den arabiske halvø til Kina tog henvend 120 dages sejlads, hvilket med forsynings- og handels- stop undervejs blev til et halvt år. (Nancy Jenkins: „The China Trade”, *Aramco World Magazine*, juli-aug. 1975, 26:24, 26:27).

Når først de kom ud af Malaga-strædet, kunne fartøjerne somme tider blive blæst helt ud af kurs, så de endte oppe i Stillehavet, „hvor kineserne troede, at udløbsrøret for verdenshavet sugede uopmærksomme søfolk ned i glem-selen” (*The China Trade*, side 27).

Alle disse optegnelser stammer fra mindst fem hundrede år efter, at Lehis selskab forlod Arabien, men eksistensen af kyst-skibsfart og monsunvindene kan have været den kombination af begivenheder, der har gjort Nephi, inspi-

Nederst til højre: Skibe eller dhows er blevet bygget på denne måde i Salalah i århundreder. Håndsurede konstruktioner er meget solide selv på det åbne. I de fleste steder i Arabien bruges imidlertid jernnagler.

reret af Herren, i stand til at sætte ud på en dristig kurs, som måske ikke er blevet gentaget, før endnu femhundrede år var gået. Og når det senere hen varede 120 dage at sejle fra Arabien til Kina, ville det sandsynligvis have taget Nephi fra et år til femten måneder at dække den tre gange så lange afstand mellem Arabien og Amerika. Den rejse er et storartet vidnesbyrd om tro og mod, og et bevis på Nephis skibs kvalitet. Hvilken pragtfuld historie, som endnu mangler at blive fortalt!

Konklusioner

På kysten af Salalah mener vi at have fundet slutmålet for Lehis rute fra Jerusalem til Bountiful (Overflødighed). Vi fandt ingen modsætninger, ingen absurditeter i den optegnelse, som Nephi efterlod sig. Intet, som vi fandt i de mange undersøgte bøger om geografi og historie, modsagde den gamle profet. Tværtimod kom der bekræftelser på Nephis beretning fra snesevis af kilder, der viste, at kun én, som havde været der personligt, og som havde oplevet rejsens strabadser, kunne have beskrevet de forbløffende detaljer, som endnu, 2.600 år senere, synes helt at harmonere med det, som vi så.

Selvom det til dels drejer sig om antagelser, følger her nogle få af vore konklusioner:

1. Den arabiske halvø, hvorigennem Lehis rute gik, var ikke en ubefolket ørken, men et land, hvor mange mennesker havde udarbejdet et nøjagtigt men usikkert forhold til deres vandfattede land.
2. Røgelsen, der blev produceret i Salalah i staten Oman ved Det arabiske Hav, i hvert fald siden år 1500, var der så stort et behov for, at der oprettedes stærkt befærdede handelsruter. De konstante rejsekaravaner af mennesker og kameler med nyheder og rigdom holdt den

arabiske halvø i forbindelse med resten af det nære østen.

3. Tusinder af mennesker foretog omtrent den samme rejse til Salalah, som Lehi antagelig har gennemført. Deres oplevelser, som er nedskrevet i gamle dokumenter og i de mindre forståelige beviser i form af fotografier, håndgravede brønde og velbevarede traditioner, bekræfter, at turen ikke var let. Herrens beskyttelse var nødvendig af hensyn til Lehis lille kolonis fremgang.
 4. Vi følte, at vi havde fundet rimelige vidnesbyrd til at kunne foreslå Wadi El Afal i Saudi Arabia som værende Lemuels dal og Salalah i Oman som værende Bountiful (Overflødighed).
 5. Vejrliget og geografien havde kun forandret sig lidt, eller intet, siden Lehis tid.
 6. Lehi havde antagelig tillagt sig de arabiske nomadestammers livsførelse i de år, han rejste i Arabien, inkluderende at leve i telt og benyttelse af metoderne for fremskaffelse af vand, føde og transportmuligheder.
 7. Nogle af de nord- og sydamerikanske indiander-kunstformer ser ud til at stamme fra Arabiens semitiske folkeslag — eller begge kulturer har måske udviklet deres kunstformer fra samme kilde.
 8. Nephi havde sandsynligvis set både jernudvinding og skibsbyggeri på rejsen sydpå.
 9. Der er endnu meget at lære fra arabernes optegnelser og traditioner fra de sidste årtusinder, som sidste dages hellige vil kunne finde nyttige.
- Gennem alle vore oplevelser følte vi, som aldrig før, sandheden af Mormons Bogs beretning. Vi mærkede Herrens beskyttelse og vejledning på vor rejse og glæder os med tro og spænding til kommende opdagelser, der vil vidne om Joseph Smiths storslåede værk.

Klipperne i den vestlige del af Salalah-bugten rejser sig op fra havet. Det kan have været her at Nephis brødre tænkte på at kaste ham „i havets dyb“ (1. Nephi 17-48). Det er sandsynligvis fra denne bugt Lehis selskaber satte sejl med kurs mod det forjættede land.

VED DAGENS BEGYNDELSE

I august måned havde Jørgen W. Smidt igen fået overladt mikrofonen i Danmarks radios udsendelse "Ved Dagens begyndelse" 4 lørdage.

Vi bringer her teksten til den første udsendelse:

Sp.: Hvorfor bliver folk egentlig mormoner? Er den almindelige kirke ikke god nok?

Sv.: Mange mennesker, som nok tror på Gud Faderen og på Jesus Kristus, kan ikke fatte den "ortodokse" lære om Guddommen som noget mystisk "tre-i-éen", der svæver over vandene og ikke rigtig kan defineres, som nogen siger er en "indflydelse" eller en naturkraft, og de kan ikke fatte, hvordan de skal kunne bede til og få svar fra en Gud, som kirken lærer ikke længere taler til menneskene men har sagt sit sidste ord med det, der står i Bibelen.

Sp.: Hvad sker der så med sådanne mennesker?

Sv.: Der sker vel det for nogle af dem, at de lader sig stille tilfreds dér, hvor de er — de har ikke længere den fornødne kraft og energi til at søge efter den kostbare perle. De lader stå til og håber på på Guds store nåde . . . Og andre glider helt ud. De fortæller sig selv, at Gud er død, at de selv er ateister, altså ikke tror på nogen form for Guddom. Den almindelige kirke siger, at den ikke vil missionere — det er ikke dens opgave. Den skal bare være der, når disse mennesker en skønne dag måske får brug for den. Og derfor kommer den dag kun sjældent, før de skal begraves.

Sp.: Men hvad så med dem, der fortsat søger?

Sv.: Ja, det er den sidste af disse tre forskellige grupper mennesker. Det er dem, der siger til sig selv: Dette her kan ikke være rigtigt. Der er noget galt. Det stemmer ikke overens med skriften.

Sådanne mennesker begynder at søge. Og en skønne dag finder de frem til sandheden om Guddommen og dermed muligheden for at bede og få svar.

Sp.: Jamen, hvordan er da Guddommen — ifølge Mormonkirkens lære?

Sv.: Guddommen består af tre væsener, Faderen, Sønnen og Helligånden. De to er håndgribelige, levende og af skikkelse som mennesker — vi blev jo skabt i "Guds billede". Gud Fader er den almægtige hersker over alle verdener. sønnen, Jesus Kristus, er vor verdens skaber og Gud, givet denne opgave af sin far og i alle forhold lydig over for og enig med ham. Gud er

den bogstavelige far til alle menneskers ånder, og derfor elsker han os og betragter os som sine børn. Han ønsker kun, at vi skal være lykkelige og glade — og vi kan blive det ved at efterleve reglerne for livet på jorden — det, der kaldes Jesu Kristi evangelium.

Sp.: Er det kun Mormonerne, der bliver frelst?

Sv.: Jesus Kristus frelst *alle* mennesker fra døden. Da han nedlagde sit liv og igen opstod, gjorde han det muligt for *alle* mennesker at opstå. Vi vil alle få del i opstandelsen. Efter opstandelsen vil alle blive bedømt efter deres gerninger og få den løn, som de har gjort sig fortjent til. Det er simpel retfærdighed. Og Gud er retfærdig.

Sp.: Vil det sige, at de gode så kommer i Paradis og de onde i Helvede?

Sv.: Så enkelt er det nok ikke. Jeg sagde, at Gud Fader er far til alle menneskers ånder. Vi opholdt os allesammen hos Faderen som ånder. Vi fik chancen for at gennemgå livet her på jorden, hvor vi kan få en udvikling i dødelige legemer, som vi ikke kunne få i åndevedenen. Samtidig er dette en prøvetilstand, hvor det skal afgøres, om vi i alle forhold vil rette os efter Faderens og Sønnens bud og love. Gør vi det, kan vi regne med efter døden at komme tilbage til Guds nærvær. De, der ikke består prøven, kommer et sted, der nøje svarer til den udvikling, de er nået til, og hvor de vil blive lykkeligst. Men det har ikke noget at gøre med Paradis, for det er et midlertidigt sted, hvor vi vil opholde os efter døden og indtil domfældelsen, og hvor vi har mulighed for at blive omvendt til Jesu Kristi evangelium. Det var der Jesus opholdt sig et par dage umiddelbart efter sin død — for at prædike sit evangelium, og hvortil han også bød den agrende røver velkommen han, som hang ved hans side på korset.

Sp.: Det vil så sige, at mennesker har mange liv — tror mormonerne på reinkarnation?

Sv.: Nej, så absolut ikke. Lige så lidt som på udviklingslæren. Mennesker er skabt i Guds billede, og vi er hverken kommet fra aberne eller andre dyr, og vi vil aldrig blive til noget andet end mennesker.

Sp.: Men så forstås jeg ikke rigtigt . . .

Sv.: Lad mig gentage det, jeg sagde og gøre det lidt mere tydeligt denne gang:

Gud Faderen er far til alle menneskers ånder. Vi levede hos Gud som ånder i en lykkelig tilværelse, der dog ikke gav os mulighed for den udvikling, der kommer af at kæmpe sig frem gennem trængsler, sygdom og nød,

og hvad ellers tilværelsen som mennesker her på jorden kan byde. Vi fik derfor et legeme og blev sat på jorden som børn af andre mennesker. Vi blev altså født som små børn og uden erindring om den tilværelse, vi havde i åndevedenen.

Sp.: Og så oplever vi altså alle besværlighederne på jorden. Hvor fører det os hen?

Sv.: Gennem prøvelserne hér udvikles vi — vi lærer at klare os gennem vanskeligheder, lærer alt det, som mennesker nu engang gennemgår. Og vigtigst af alt, vi lærer, at der er modsætninger i alle ting — lys og mørke, sødt og surt, og — rigtigt og forkert, godt og ondt. Var det ikke sådan, at vi mennesker altid er nødt til at foretage et valg, hver eneste dag mange gange må vælge, om vi vil gøre det ene eller det andet, så ville der ikke være mulighed for at dømme os retfærdigt. Er vi sådanne indstillet, at vi hellere vil gøre det rigtige end det forkerte, ja, så vil vi blive bedømt mildt og få lønnen derefter. Forretter vi at gøre det forkerte eller ellers for hurtigere og nemmere at klare tilværelsen for os selv, til *vor egen fordel og på andres bekostning*, ja, så har vi ikke klaret prøven og vil ikke opnå de velsignelser og de fordele efter døden, som vi kunne have fået del i.

Sp.: Det var altså liv nummer to. Og hvad så efter, at vi er døde?

Sv.: Så snart et menneske dør, forlader ånden legemet og bliver "bragt hjem til gud", som gav dem livet. De, der har været retskskafne, indføres i en lykkeligheds tilstand, som kaldes Paradis, en hvilens tilstand, en fredens tilstand uden besvær, bekymring og sorg. De ugudelige ånder, de onde, vil blive kastet ud i mørket under djævlens herredømme.

Men det er kun for en kort tid. Paradis er ikke et blivende sted. I Paradis vil der være mulighed for omvendelse, mulighed for at antage Jesu Kristi evangelium.

Og så kommer den endelige domfældelse, hvor hvert eneste menneske vil blive bedømt efter sin vilje til at gøre det gode og undgå det onde, altså efter sine gerninger.

Sp.: Det var så den tredje tilstand. Hvad kommer derefter?

Sv.: Efter dømmen vil enhver blive anbragt i den herlighed, på det sted, hvor man i henhold til sin udvikling, det, man har lært, og det man har udråbaret og gjort i de tidligere tilværelser, har gjort sig fortjent til og vil befinde sig bedst.

Sp.: Det vil altså sige, at vi får, som vi har fortjent?

Sv.: Det kan man godt sige. Men Gud Faderen er vores far. Han elsker os og ønsker kun det bedste for os. Han vil dømmes os mildt, fordi vi er hans børn. På den anden side kan han ikke tilsidesætte de love og regler, han selv har sat, for det ville være at tilsidesætte retfærdigheden.

Sp.: Ja, jeg siger tak for denne oplysende samtale. Er DE, kære lytter, blandt dem, der søger efter sandheden, så lyt igen på næste lørdag, hvor vi vil fortsætte denne diskussion om det, som mormonismen, Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, forkynnder. På genhør på lørdag på samme tid.

MIT VIDNESBYRD

Jeg blev opdraget i et indremissionsk hjem. Vi lærte og forsøgte at følge Jesu lærdomme. De tror, eller jeg må måske hellere sige, at sådan opfattede jeg min fars tro: "Der er kun én himmel og ét helvede. Alle som ikke kommer i himlen kommer altså i helvede. Og man skal faktisk være indremissionsk for at komme i Himlen". Der blev talt meget om Helvede og hvor forfærdeligt det var at komme der. Det gjorde stort indtryk på mig. Da jeg blev 15-16 år og kom ud blandt andre mennesker og begyndte at tænke selv, kunne jeg ikke forstå, at når menneskene har ret til at tro eller ikke tro, at de som ikke troede, men alligevel var gode og retskafne mennesker, skulle puttes i helvede sammen med løgnere, tyvekægte og mordere. Jeg syntes ikke det var rimeligt eller retfærdigt.

Jeg sagde det til min far, men han svarede: "Vi må ikke gå i rette med Gud".

Jeg ville ikke tro på en sådan Gud. Da jeg ikke kunne forstå, det jeg havde lært, for-kastede jeg troen på Gud. I første omgang følte det som en lettelse. Når der ingen Gud var, havde jeg heller ingen at skulle stå til regnskab for, så var der heller ikke andet end dette liv, og så er der mange ting, der er uretfærdigt. Hvorfor er nogle født med sygdom, som de må slås med hele livet. Hvis der kun er dette liv, er det så retfærdigt? Og så blev livet meningsløst for mig.

Ærlighed har altid været noget meget betydningsfuldt for mig. Jeg gik og tumlede med disse hvorfor? Efterhånden syntes jeg at livet var sådan: "Hug en hæl og klip en tå, hvis du vil leve". Jeg sagde til Gud: "Hvis livet er sådan, vil du så ikke godt tage mig bort, jeg kan ikke holde ud at leve sådan".

Min bøn blev, om jeg ikke måtte kunne gøre lidt nytte, lære sandheden at kende, selvom den også skulle gå mig imod.

Da jeg var 27 år kom 2 missionærer fra Jesu Kristi Kirke og ringede på, de sagde de havde et vigtigt budskab. Jeg fik hæl-jertebanken, hvad kunne der være sket. De spurgte om de måtte komme inden, når min mand var hjemme. De havde svaret på mine "hvorfor"? Jeg syntes og synes stadig at det skønneste er "frelsesplanen": At Gud virkelig har tænkt på alle mennesker, og at der er en bolig til enhver, — og at enhver får efter sine gerninger". Kan noget være mere retfærdigt. De sagde også, at Jesu Kristi Kirke var den eneste sande kirke på jorden. Jeg syntes, det var en dristig påstand og tænkte, så skal de også kunne stå for alle spørgsmål og undersøgelser.

Da jeg lærte om visdomsordet, lod jeg med det samme være med at drikke kaffe, det faldt mig ikke særligt svært. Jeg var heldigvis holdt op med at ryge 2 år før. Ellers tror jeg nok, jeg ville have fået svært ved at overholde visdomsordet. Det havde været meget svært for mig at holde op med at ryge. Jeg tænkte, det skal ikke være p.g.a. at jeg ikke holder visdomsordet, at jeg ikke kan få et vidnesbyrd om sandheden.

En nat vågnede jeg kl. 3, da min mand stod op for at gå på arbejde (han er ved jernbanen). Jeg hørte en stemme kalde på mig, som sagde: "Det er rigtigt nok, fru Andersen. De kan godt tro på det". Jeg blev så glad, jeg sprang ud af sengen, for jeg tænkte at den stemme måtte min mand da også have hørt, den var så klar og tydelig. Da jeg kom ud til min mand, så han ud som han plejede. Jeg blev faktisk så skuffet, at jeg slet ikke nævnedes det for min mand på det tidspunkt. Jeg tænkte, så må det være dig, der har drømt. Men jeg husker denne oplevelse lige så tydeligt nu, som for 17 år siden.

På et senere tidspunkt tænkte jeg, du kan også bare knæle ned og spørge om Joseph Smith var en sand profet. Jeg blev lidt mat i knæene ved tanken, men jeg knælede ned og bad. Jeg følte ikke, jeg fik noget svar på min bøn. I dag er jeg glad for, at jeg ikke fik mit svar på det tidspunkt, for så ville jeg aldrig have overvundet min frygt for helvede. Hvis man aldrig har oplevet denne frygt, kan man nok ikke forstå, hvad det vil sige. På et tidspunkt under min undervisning, tog jeg den beslutning, at jeg ikke en gang til ville antage evangeliet af frygt for, hvad der kunne ske mig efter døden. Det lyder måske let at tage en sådan beslutning, men det var det ikke. Jeg kan huske, at hårene rejste sig på hovedet af mig og jeg fik gæsehud over hele kroppen, da jeg tog denne beslutning.

Der var 3 hold missionærer, der arbejdede med mig. Til det 2. hold missionærer sagde jeg, at jeg gerne ville undersøge andre kirker også, så de skulle ikke komme et stykke tid. I begyndelsen syntes jeg det

var en lettelse — så udsatte jeg den endelige afgørelse, om jeg ville sige ja til at følge kirkens lærdomme. Da der var gået en måned ind kom et nyt hold missionærer, de ville gerne vide, hvordan det gik. Jeg følte mig lidt presset, da de var gået. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre, for at få et vidnesbyrd som jeg ønskede, for at kunne holde fast ved kirken, når missionærerne var rejst hjem. I min nede gik jeg på biblioteket og lånte en bog om Martin Luther. Martin Luther ord havde gjort indtryk på mig, da jeg i skolen lærte, at M.L. havde sagt: "Jeg har ingen myndighed til at organisere en kirke". Det var ligesom et lyn slog ned i mig, og jeg tænkte "Hvad så med vores kirke". Det var folkekirken jeg var døbt i, og den bygger jo på Luthers lærer. Da jeg havde tænkt den tanke, blev alt lige som fuldstændig mørkt omkring mig. Jeg glemte denne oplevelse indtil missionærerne kom og begyndte at undervise mig. Missionærerne gav mig også en forståelse af hvilken stor gerning Jesus havde udført for mig og alle mennesker, at lide døden for at jeg og alle mennesker kan opstå. Og havde påtaget sig alle menneskers synder, for at alle de som vil omvende sig ikke skal lide. Dette fik mig til at føle mig i stor gæld til Jesus. Jeg følte mig knuget til jorden, for selv om jeg også ville opgive alt fornøjelse, og kun arbejde for evangeliet, kunne jeg alligevel aldrig tilbagebetale, hvad Jesus havde gjort for mig. Dette var en byrde for mig. Da jeg læste om M.L. fortalte han, hvordan han på et tidspunkt i sit liv havde vendt livet ryggen og prøvet helt at forsage alt i livet, og alligevel følte han sig ikke fri. Først da han lærte, at det Jesus ønsker, ikke er forsøgelse af livet, men lydhed mod Ham og Hans lærdomme, fandt han fred.

Da jeg læste dette, faldt der en sten fra mit hjerte og fra det øjeblik vidste jeg, at Jesus var og er Guds søn og at Gud virkelig er til. Nu mangler jeg kun at få et vidnesbyrd om kirken var sand.

En formiddag missionærerne var der, spurgte de, om jeg havde noget imod at vi fastsætte en dag for min dåb en månedstid frem i tiden, så vi havde et bestemt mål at arbejde på. Jeg sagde, at jeg ikke havde noget imod dette, men at jeg ikke vidste, om jeg ville lade mig døbe på dette tidspunkt. De sagde, de gerne ville faste sammen med mig, for at jeg kunne få et vidnesbyrd om kirken, og om jeg ville knæle ned sammen med dem og selv bede om jeg måtte få et vidnesbyrd om kirken. Om eftermiddagen kl. 1.30 stod jeg i mit køkken, da en stemme sagde til mig: "Vil du tro på, at kirken er sand, hvis de og de ting sker". Jeg overvejede det lidt, hvorefter jeg svarede ja. Stemmen var så tydelig, at jeg vendte mig om, for at se om der stod en 3 skridt fra mig. Vi havde et stort elektrisk ur på væggen i køkkenet, og jeg

konstaterede at klokken var 1.30. Jeg tænkte, nu har du et vidnesbyrd, nu behøver du ikke at faste længere, men så tænkte jeg, nej, missionærerne skal ikke gå og sulte for min skyld, og så går du bare og spiser. Jeg er meget glad for at jeg fortsatte fasten, ellers var det jo ikke sikkert, at tingene gik i opfyldelse, som var lovet mig. Tingene gik i opfyldelse og jeg blev døbt.

Jeg er meget taknemmelig for mit medlemskab af kirken. Jeg oplever tingene mere intens end nogen sinde før i mit liv. Jeg glæder mig over livet, og ønsker kun at lære mere og blive bedre til at efterleve evangeliets lære, fordi jeg har erfaret, at den lære jeg har sat på prøve, har givet mig fremgang og lykke.

Ruth Nøddegaard Andersen

"ROOTS" i TV

I april 1977 generalkonferencen nævnedes præsident Kimball den kolossale virkning på interessen for genealogisk arbejde blandt ikke-medlemmer af kirken, som en programserie på en af de store TV-selskaber har haft.

Kirken er ligefrem blevet bestormet med forespørgsler om sit genealogiske arbejde, organisation, bibliotek og arkiver, efter at serien er blevet vist.

Det er glædeligt og spændende, at det nu meddeles fra dansk TV's side, at dette program, der har haft en vældig publikumssucces i USA, og som er det dyreste projekt dansk TV endnu har købt i udlandet, vil blive vist her. Det drejer sig om serien "Roots" ("Rødder"), der herhjemme vil blive lanceret som "Slaveriets historie", mens vi i højere grad vel vil lægge vægt på, at det drejer sig om en nutids-neger, som sætter sig til at finde frem til sine forfædres navne og historie. Hans søgen i arkiver, historiebøger og blade er en spændende beretning, der har vist sig at give titusinder af menneskers blod på tanden for selv at gå i gang med genealogisk efterforskning.

Vi kan kun opfordre alle medlemmer til selv at være opmærksom på, når serien bliver vist i dansk TV — og at gøre venner og bekendte bekendt med, at her er en usædvanlig oplevelse i vente, som enhver bør benytte sig af. Og at vi alle gør os klar til at tage imod spørgsmål om kirkens særlige interesse for genealogi og de hjælpemidler vi har til at udføre arbejdet. Sørg for at have et par eksemplarer af brochuren "Hvorfor Genealogi?" og også den, der hedder "Præsentation af Genealogisk Selskab" ved hånden lige efter, at serien er blevet vist.

JWS

STJERNENS MINIORDBOG FRIMODIG

(Ældre nydansk (ca. 1500-1700 det samme), fra (middelalder - plattysk): Vrimodig (højtyds: freimütig) = som i kraft af sin gode samvittighed eller i tillid til sin sags retfærdighed er ved godt mod; frejdig, ubekymret; tillidsfuld. Kan også bruges i betydningen = uforfærdet, modig, tapper men bruges næppe mere i denne betydning.

SOMMERPRIMARY — DET KAN IKKE LADE SIG GØRE !

Alle ledere og lærere er jo på ferie og det er børnene også.

Det sagde vi også her i 3. ward, men så fik vi et meget spændende sommerprogram i primary. Da Britta Rasmussen havde læst det kunne hun slet ikke lade være med at reagere. Vi endte i bestyrelsen havde også allerede haft en snigende fornemmelse af, at det vist var noget vi burde gøre noget ved, men som sagt det kunne jo ikke nytte noget, for ingen er jo hjemme om sommeren. Men — Britta har selv tre børn plus alle de ekstra de altid med begejstring inviterer med og Anne Grete har to, som meget gerne ville komme, nogen af gangene, så det var da lidt at begynde med og vi var da også et par ledere hjemme. Vi blev enige om at prøve og her skal I høre resultatet. Da der ikke var tilrettelagt nogen form for primary for ugerne fra den 23. juni til den 4. august var vi nødt til at tilrettelægge uge for uge og her lærte vi allerførst noget om sommerprimary. Selvfølgelig har vi lavet således, at der ikke kræves de samme store forberedelser, som om vinteren. Alle børnene er samlet til fællesskaktiviteter som blot kræver et par voksnes forberedelser. Vi er meget velsignede i vores kirke, med søstre der har mange forskellige talenter og dem har vi virkelig draget nytte af. Den første torsdag lavede børnene fladbrød over bålet medens Britta fortalte pionerhistorier. Den anden torsdag kom Laila Krenckel og hjælp børnene med at skære søbæfigurer. Den næste gang fik vi søster Emmy Brolyng til at fortælle om sin barndom i kirken — bagefter spillede børnene rundbold. Vi har haft søster Ellen Hall til at hjælpe børnene med at lave pionervejste og Anne Grete har hjulpet børnene med at lave dukker af klude — sådan som pionerbørn var nødt til, hvis de ville have en dukke at lege med. Som slut på sommerprimary skal vi have en fælles pionerfest med forskellige lege og forfriskninger. Sommerprogrammet som hedder: "Banebydere over hele verden" indeholder forslag til

selve forprogrammet samt forskellige pionerhistorier og forslag til lege og aktiviteter, hvorfor det næsten giver sig selv. Der har været mindst 11 børn til stede hver gang og vi har haft mindst 3 voksne ledere. Både børn og voksne har til tider været forskellige — men det var muligt at gennemføre, fordi mindst een af de voksne som var der den ene gang, havde mulighed for at arrangere den næste primary, det har været dejligt at få lov til at beskæftige sig med vore børn på den tid af dagen, hvor de er friske og veloplagte (fra klokken 10 til ca. 11.30) og at det har især været rart at komme dem nærmere, sådan som man gør det, når man hjælper dem med at lave forskellige ting. Vi har lært hvert enkelt barn bedre at kende, idet der har været færre og forskellige børn at beskæftige sig med. Jeg er sikker på, at denne ting kan hjælpe os med at løse nogle af de problemer, der kan opstå i den egentlige primarysæson, hvor både voksne og børn er mere stressede. Vi vil gøre alt hvad vi kan for også til næste år at gøre det umulige muligt — nemlig at afholde sommerprimary.

Grethe Ljungström
Præsidentinde i
3. wards primary

BUDSKAB FRA STAVSPRÆSIDENT HENNING K. FREDERIKSEN

Det er godt at være kaldet til at være en hjemmelærer.

De mange velsignelser man får, når man glæder sine søskende med et opmuntrende ord, en håndsdrækning, en bøn eller måske en påmindelse.

Systemet med hjemmelærere er en meget effektiv måde for biskoppen eller grenspræsidenten til mindst én gang om måneden at være i forbindelse med de fleste af de hellige inden for hans område. På den måde kan han dele sit ansvar og sine velsignelser som hyrde med hver eneste bærer af præstedømmet. Hjemmelærere arbejder er virkelig udtryk for omsorg for hinanden, for broderskab og kærlighed. Det er det, de fleste mennesker tørster efter. Og vi er jo mange præstedømmebærere til at bringe denne kærlighedsgerning ud i livet. Eller er vi?

"Mange er kaldede, men få er udvalgt. Og hvorfor er de ikke udvalgt? Fordi deres hjerte er deverdslige ting hengivne . . ." (L&P 121:34-35).

Ja, du ved: den ny, større bil, som skal poleres — netop i aften. Haven, der skal ordnes — netop i aften. Den meget interessante udsendelse i TV — netop i aften.

Kjeld Rasmussen 3. ward

Kjeld Rasmussen 3. ward København har sendt os dette lille øjebliksbillede fra en dag i hans liv. Det er nu en del af hans mindebog.

Fredag den 6. august 1976, klokken er ca. fem om eftermiddagen, jeg kommer cyklende hjem fra et besøg hos Bertel Petersen, hvorunder han har fortalt mig om livet i Dragør 1905, da han var 9 år, samt om nogle mærkelige luftspejlinger på Salt-holm. Bertel tror ikke på mirakler, han mener at vide, at der er en forklaring på alt; heri har han naturligvis ret, men det har vi ikke diskuteret endnu. Inden jeg svang mig i sadlen oplyste jeg ham dog om at både Faderen og Sønnen har legermer af kød og ben ligesom han og jeg, blot med den forskel at deres legermer er fuldkomne. Som jeg kommer cyklende på Skebjergvej med eftermiddagssolens stråler i ryggen, kommer en lille pige løbende mig imøde, med et stort tandløst smil fortæller hun, at hun har plukket nogle dejlige mirabelblommer i gartner Bakkes hegn, hun giver mig nogle, jeg tager hende i mine arme og kysser hende på panden og hun løber glad tilbage til mine to andre småpiger Julie og Inga. Jeg kører hen til dem og Julie fortæller glad, at blommerne er modne selvom de er grønne endnu; hun står på vores blå trappestige og plukker i en gammel kurv, som jeg har fundet på lossepladsen for et par år siden. Inga går hen til mig og siger: "Far jeg har nogle blommer til dig, her har du en rød blomme, men du skal ikke spise den på een gang for der kan være orm i den". Det viser sig, at hun har ret, og hun giver mig straks et par grønne blommer, som er saftige og smager dejligt. Jeg glæder mig en stund med mine småpiger, så vender jeg cyklen og kører ind i haven til min lille hustru, min lykke er fuldkommen.

Kjeld Rasmussen

NY PRÆSTEDØMMEENHED DANNET

Det øverste Præsidentskab har givet meddelelse om oprettelsen af en melkisedeske præstedømmegeneralkomité, og der er blevet udnævnt 22 komitémedlemmer. Komitén skal tjene som en planlægnings- og vurderingsenhed, og den vil gennemgå materialer, som benyttes i programmer så som hjemmelærarbejde, familiehjemmeaften, programmer for enlige voksne og materialer, som benyttes i det melkisedeske præstedømmekvorums administration og undervisningsplan. Komitén vil gennemgå programmerne og komme med forslag til rettelser, som tages under overvejelse, hvis det er nødvendigt.

Den melkisedeske præstedømmegeneralkomité er en del af præstedømmefdeling- en, som ledes af præstedømmets udøvende komité; denne har ældste Gordon B. Hinckley som formand, ældste Marvin J. Ashton og ældste L. Tom Perry, alle medlemmer af De tolv Råd. Ældste Robert D. Hales fra De halvfjerd's første Kvorum er udøvende leder for præstedømmefdelingen.

Ældste James A. Cullimore fra De halvfjerd's første Kvorum, der er øverste leder for præstedømmefdelingens voksne afdeling, vil virke som komitéens formand. Ældste Richard G. Scott, som for nylig blev kaldet til De halvfjerd's første Kvorum, vil assistere ældste Cullimore.

Komitén forbinder funktionerne af det melkisedeske præstedømmes rådgivende komité og MP GIF hovedbestyrelsen; den er inddelt i fire mindre komitéer: kvorumsadministration, undervisningsplan og kvorumsoplæring, enlige voksne og aktiviteter, hjemmelærundervisning og familiehjemmeaften.

Komiténs medarbejdere, som består af B. Lloyd Poelman, Larry E. Dahl og Rex W. Allred, vil samordne de mindre komitéers aktiviteter. Formændene for de mindre komitéer består af: Royden J. Glade, kvorumsadministration; Dan Workman, undervisningsplan og kvorumsoplæring; Homer S. Ellsworth, enlige voksne og aktiviteter; Hugh W. Pinnoch, hjemmelærundervisning og familiehjemmeaften.

Kirken indvier den første kirkebygning i Spanien

Den 10. juli indviede ældste Charles A. Didier den første kirkebygning i Spanien. 800 overværede indvielsen og blandt dem var der 44 spaniere, som var blevet døbt dagen før.

29 repræsentanter fra pressen var ligeledes tilstede og begheden blev refereret i 8 af Spaniens 9 aviser.

Church News

Talen, jeg skal forberede til søndag — netop i aften. Eller de mere seriøse: Jeg skal jo tjene til livets ophold — netop i aften. Min familie har virkelig brug for mig — netop i aften, hvor jeg skulle have været på hjemmelærbesøg.

Hvor er det godt, at Herren har velsignet de fleste af os med tid både lørdag og søndag — så vi virkelig kan opfylde vort kald som hjemmelærere.

"Og enhver som har forladt hjem eller brødre eller søstre eller fader eller moder eller hustru eller børn eller marker for mit navns skyld, skal få det mangfold igen og arve eget liv". (Matt. 19:29).

Kan der gives større forjættelse til dig, hjemmelærer — du, repræsentant for præstedømmet?

Det er en velsignelse at være kaldet som hjemmelærer — når man ærer sin kaldelse.

Har du givet et Løfte — ?

Har du givet et Løfte, men svigter dit Ord til en Ven, som maaske var i Nød, skal du vide, at hvor du end færdes paa Jord, nu et Skaar du i Tilliden brød.

Har du givet et Løfte — maaske paa en Bøn, der bekræftes med Mund og med Haand, skal du vide, du aldrig vil miste din Løn, men at stærkt vilkenskabet Baand.

Har du givet et Løfte, men svigter, da vid, selv om ej det alvorligt var ment, og du rette vil Fejlen — en Dag, du faar Tid, kan det hænde, du kommer — forsent.

Vær da nænsom med Løfter, som ej bliver holdt, til en Broder, en Søster — til Gud, thi de Sorger, som derved maaske er forvoldt, er i Modstrid med Frelserens Bud.

Vi kan mødes og skilles og mødes igen, men erker end kommende Dag, at maaske har vi mistet vor eneste Ven, blot fordi vi var lunken og svag.

Th. Bregentoft

København, i April 1946.

